AD CL.
CLAVDIANI
V. C. OPERA

MARTINI ANTONII
DEL-RIO NOTAE.

ANTVERPIÆ,
Ex OFFICINA PLANTINIANA,
Apud Ioannem Moretum.
M. D. CII.

Digitized by Google

Digitized by Google

PRVDENTISS. INTEGERRIMÓQVE viro Antonio Del-rio, Domino de Artzelaer, Cleydaele, &c. patri optimè merito, Martin. Anton. Del-rio S. P. D.

QVI poëſim attingere nefas eſſe dicunt, eamq; aut inutilem aut etiã perniciosam aſſerunt, mihi quidem omnino videtur indigni, quibus reſpondeatur. Cùm res ipſa ſatis indicet, arte poëticam ſummum quiddam ac planè diuinũ ſuo ambitu complecti, quo non modò animos ſui ſtudioſorum maxima iucunditate reficere deprehenditur, ſed omnium legentium eam mẽtes, ab rerum vilium ſtudio deducere, & iis excellentem magnarum rerum cupiditatem inſigere, atque eas ad humanitatẽ excolendam, vitia cuncta fugienda, ad virtutis demum amorem amplectendum ac ſtudioſè retinendum cernitur incitare: quod qui neget ſe videre, illũ aut maliuolentia conuenit ſeduci, aut inſcitia atque ignorãtia ſic occæcari oportet; vt ſole meridiano clariora perſpicere non valeat. Ideo hos miſſos facio. Satis tute ipſe, pater optime, cũ animo tuo reputes licet, quã illi ſceleratè faciant, quamq; de hominũ genere vniuerſo iniquè mereãtur. Alind eſt calumniantiũ genus; qui licet poëſim non damnent; eos tamẽ qui grauioribus diſciplinis in-

 cum-

Digitized by Google

cumbunt, neque poëſi, neque ceteris artibus liberalibus operam volũt impendere, méq;, cùm tuo iuſſu, tum mea ſponte, omnes meos conatus ad legum Romanarum intelligẽtiam referentem, in iis artibus verſantem nonnumquam, quæ parum ad iuris ſtudium, ex ipſorum ſententia, adferunt momenti, peccare magnoperè contendunt. Verùm ego contrà ſentio, & , niſi fallor, veriori & iuſtiore fundamento nitor: illos autem falſo atque erroneo principio uti, nullo negotio demonſtrabo. Siquidem hiſtoriam, poëſim, philoſophiam, eloquentiam, ad rectam abſolutamque iuris cognitionem plurimum hinc patet conducere: quòd multa ſint in iure noſtro, quæ nõ aliundè, quam ex iis poſſint intelligi. Quæcũque enim de magiſtratibus, muneribus, officiis, iuris antiqui origine, noui ſucceſſu, iuris prudentum ſectis, reip. mutatione, verborum ac rerum ſignificatione, aliis multis paſſim vnicuique obuiis habentur, vnde, niſi ex politioribus litteris, exponi queant, exſpecto qui me doceat. Itaque neceſſaria eſt iſtarum artium cognitio, perfectam ſinceramq; iuris ſcientiam aſſequi cupientibus. perfectam inquio. quoniam illos, quorum cogitationes tantum de pane, vt aiunt, lucrando ſollicitæ ſunt, cetera omnia negligunt ac contemnunt, nõ tantum non moror; ſed etiam prorſus deſpicio. Sunt illi à vera legum interpretandi ratione tam alieni, quàm qui maximè; vtpotè Iuris noſtri corypheis, Papiriis, Porciis, Scæuolis, Tuberonibus, Coruncanis, Papinianis, Vlpianis, Africanis, Paullis, Modeſtinis, reliquisque omnibus planè diſſimiles: quos antiquitatis, philoſophiæ, eloquentiæ, poëſis etiam & omnis elegantiæ ſcientiſſimos fuiſſe, eorũ reſiduæ vigiliæ teſtantur. Ego itaque horũ potius quàm alio-

aliorum; qui non vt iſti veram, ſed, Sophiſtarum more & rabularum conſuetudine, ſimul. tã philoſophiam amplectuntur; veſtigia ſecutus, ab ineunte ætate non aliud affectaui, niſi veram Iuris prudẽtiam adipiſci: exiſtimans ſi quo in ea progrederer, cetera mihi certò euentura, quæ D. Iuſtinianus, in inſtitutionum proœmio, ſtudioſæ legum iuuentuti, legitimo opere perfecto, pollicetur. Primo igitur Grãmaticæ præceptis, Latinæ Græcæq; linguæ principiis hauſtis, me ad Poëtarum, hiſtoriæ, & oratorum aſſiduam lectionem contuli. His vt aliarum philoſophiæ partium, ſic moralis potiſſimum ediſcendæ laborem addidi. Idque tua, pater obſeruande; à quo nõ primum dumtaxat in naturam aditum, ſed etiã in litteras ipſas atque religionis & omnis doctrinæ cognitionem, prima quæque exordia accepi; ope, conſilio. Sæpenumerò te dicentem audiui, neminem in iure poſſe excellere, aut in repub. regenda rectè verſari; qui non ante quàm ad id accedat, prius iis plene fuerit imbutus, quæ commemoraui: ſine quibus alterum illud mancum, mutilum, omniq́ue mundo & ornatu nudum exſiſtit. Porrò quo tempore me illis ſtudiis non omnino indiligenter dabam, nonnulla elaboraui, quæ aliquando in lucem publicam emittere iam tum cogitabam: quò tibi operæ meæ impenſarumq́; tuarum fructus aliquis conſtaret, & quantum in me quidem, communi vtilitati; cui nos natos eſſe cenſuit, optimus dicendi & iudicandi magiſter, Plato; proſpiceretur. Quamobrem Solinum, quo ad potui, reſtitutum, emiſi: daturus & Senecam noſtrum, & alia complura, ſi conatus hos probari bonis intellexero. Nunc in Cl. Claudianum notas, quas multis ab hinc annis confeceram, ad te mit-

Digitized by Google

to; iterum atque iterum à te petens, ut quo me meaq; omnia ſoles amore complecti, poëtam grauiſſimum, cui nihil ad ſummam gloriam, præter materiam ipſam, defuit, quæ ad utiliſſimam illam poſteriorum temporum & cadentis imperij hiſtoriam pertinet; & quo nullus poëtarum plura continet ad ius Romanum pertinentia, ſuſcipere digneris. Quod ut ego non impetrem; ſaltem impetrabit ſcriptoris præſtantia tuaque maxima humanitas; ad quam tantum virtutis & ſapientiæ, quantum neſcio an alius quiſquam, adiunxiſti: de quibus nolo quicquam referre, ne tibi, qui bonus eſſe quàm prædicari ſemper maluiſti, diſpliceam; & mihi in paternis laudibus, quorum in me magna pars redundat, apud eos, qui te ignorant, minus fidei paretur. Nam te noſcentibus, modeſtiamq;, fidem, temperantiam, fortitudinem, prudentiam, reliquas animi tui dotes ſcientibus, quid opus eſt ea recenſere? Vale, pater obſeruande, & accipe leto vultu hoc munus, leue quidem ac parui precij, at tibi dedicatum, & mei erga te, tot tantorumq; beneficiorum memoris animi, atque obſeruantiæ meæ non inane monimentum. Louanij. A.D. IIII. Non. Martias. anno ſalutis noſtræ CIƆ. IƆ. LXXII.

MART.

MART. ANT. DEL-RIO BONO LECTORI S. D.

EGo verò non caſu nec temerè, quod tibi in mentem venire poterat, ſed de induſtria diuturna receptum conſuetudine ſcriptorum Cl. Claudiani ordinem in his notis mutaui. Prudenter etenim mihi facturus videbar, ea ſe ſerie notas digererem, qua libros, quibus adiiciuntur, à poëta compoſitos iudicabam: ſecutus, cùm quidem ipſius auctoritatem, tum etiam illorum temporum hiſtoriam; quibus ea contigerunt, quæ egregij vatis carminibus lautiſſimè commemorantur. Primo loco Panegyrim de Olybrij & Probini conſulatu, ſcriptam ab vrbe condita ∞ C. XLVI. anno, collocaui: quo quia grauiſſimi quique ſcriptores militari tumultu Rufinum, cui Arcadij tutelam moriens Theodoſius reliquerat, occiſum teſtantur; duos illos inſignes in eundem libros ſubiunxi. Tum Panegyres totidem, tertij nempe & quarti conſulatus Honorij A. ſcriptæ annis ∞ C. XLVII. & ∞ C. XLIX. ſuccedunt. Sequuntur carmina quibus auguſtarum ſolemnia nuptiarum & bellum Gildonicum celebrantur. Iccirco nimirum, quia Honorius A. quartùm coſ. Mariam, quam illi pariter ex Stiliconis domo pactus erat, in matrimonium duxit: & paucis poſt diebus Gildonem, totius Africæ tyrannidem, occupantem, Maſcezil parua manu, victum trucidauit

Digitized by Google

cidauit. id vt credam, Claudij ipſius teſtimonio inducor; qui inquit:

Coniugij necdum feſtiuos gaudia cantus
Sopierant, cecinit fuſo Gildone triumphus,
Et calidis thalami ſucceſſit laurea ſertis:
Sumeret vt pariter princeps nomenq; mariti,
Victorisq; decus.

Præſertim cùm ſequentis anni ∞ C L. Coſſ. fuerint Fl. Manlius Theodorus & Fl. Eutropius; quem noſter indicat, cæſo Gildone, conſulatu, propter magnorum & atrocium facinorum crimina, deiectum. ait:

——Libyæ poſt prælia, crimen
Concidit Eoum: rurſusq; Oriente ſubacto,
Conſule defenſæ ſurgunt Stilichone ſecures.

Vnde præterea docemur libris in Eutropium adnecti (nam Manlij Theodori Panegyris quin libros illos antecedat non dubito) Panegyres eas debere, quæ primum conſulatum Fl. Stilichonis, anni ∞ C L I. laudant. At ∞ C L I V. Romani nobilem illam, de Gothorum rege Alarico, victoriam, multis barbarorum millibus propter Pollentiam auxiliarij militis Alani potiſſimum virtute interfectis, obtinuerunt. Haud dubiè enim hæc ſextum Honorij Imp. conſulatum proximè præceſſit. Sanè Claudianus hoc innuit, in illiuſmet conſulatus Panegyri:

Sed mihi iampridem captum Parnaſſia Maurum
Pieriis egit fidibus chelys: arma Getarum

Nuper

Nuper apud ſocerum plectro celebrata recenti:
Aduentus nunc ſacra tui lubet edere Muſis,
Grataq́; patratis exordia ſumere bellis.

anno igitur M. C L V. quo ſexto conſulatu Honorius ornatus fuit, earum etiam trabeatum panegyrim poëta conſcripſit: eaque iure optimo iſti præmittitur, quæ Stilichone I I. conſule eſt decantata. quoniam hanc anno M. C L V I. recitauit. De ſecundo verò conſulatu hac tractari, non primo, quemadmodum alijs duabus, ex eius præfatione patet, & ibi admonui. Poſtremo fermè loco libros de raptu Proſerpinæ ſtatui, quòd nouiſſimè ſcripti, vt ex præfatione illis præfixa facilè colligitur, aut potiùs ſcribi cœpti, videantur. Reliqua neque quo tempore fecerit, neque quomodo ordinarit, equidem adhuc ſatis intellego: imo nec alium quemquam intelligere arbitror. ideo non initio poſui, ſed in calcem reieci. Porrò quod ad me; talem in caſtigando diligentiam adhibui, qualem iuris ſtudia, in quæ incumbo toto animo, permiſerunt: vt ſubſeciuis nonnumquam horis (quas enim aliis alij ſtudiis tribuunt; ego bonis litteris, ex quibus maximam, &, vt puto, non inhoneſtam capio voluptatem, dare ſoleo) ſeu quod verius, horarum exiguis partibus, manu ſcriptorum, & veterum impreſſorum, recentiorum quoque codicum collatione, nonnulla flagitia, quorum denſis tenebris clari carminis ſplendidum lumen offundebatur, aut planè tollerem, aut ſaltem indicarem: notis breuiſſimis (nam lon-

giores nec per temporis anguſtiam licebat, nec ſi licuiſſet, volebam) concinnatis; quæ & varietatem lectionum, & quarumdam emendationum rationes, obſeruationes etiam quaſdam complectuntur: adhibito modo, vt multorum leuium errorum nullam mentionem facerem; inanis operæ atque exilis animi cenſens ex rebus tam minutis vel gloriam captare, vel iis, me ſcribendo, te legendo, fatigare. Eadem eſt ratio cur non omnes vulgatos codices, ſed Lugduni tantùm, à Beringis anno CIƆ.IƆ.LI. excuſum, emendarim: cùm minus vitiatus foret, illius itaque ſemper notis lectionem præpoſui. Hæc, ne te conſilij mei ratio lateret, præmittenda duxi. Vale; & ſi quando, vt fit, in ſaxum impegero, tu id non nouum, non turpe, ſed vulgatum, ſed humanum exiſtima.

Louanij A.D. IIV. Kal. Decemb. CIƆ.IƆ.LXX.

AD PANEGYRIM DE OLYBRII ET PROBINI fratrum conſulatu Notæ.

IN PROBVM ET PROBINVM ATQVE OLYBRIVM FRATRES. Quid hac inſcriptione ineptius dici queat non video: nomen ea in pleriſq. libris habetur. Reſtituenda eſt hoc modo: DE PROBINI OLYBRII FRATRVM CONSVLATV. &c. quod potius eſt: DE OLYBRII ET PRO. &c. nam & ſic penè tradũt membranæ; & Olybrius primus Coſ fuit; & Probus non horum frater, ſed pater, erat.

Sit genus Auchenium. vet. lib. Ancherium. neutrum benè. vocabantur hi coſſ. Sex. Anicius Hermogenianus Olybrius, & Sex. Anicius Probinus. quare arbitror, hoc loco, Anicium, ſcribendum. nec eſt quòd quis arbitretur priorem ſyllabam corripi debere, cùm tam, Annicij, quàm, Anicij, ſcribatur.

Aniadæ. vet lib. potentes Aniadæ lego; Anniadæ, geminato nn: ab his enim, qui hic celebrantur, originem repetebant: qua de re nonnulla Auſonius epiſt. ad Probũ, & Prudentius lib. 1. contra Symmachum.

Per faſces numerantur aui. D. Hieronymus ad Demetriadem: ſcilicet nunc mihi Proborũ & Olybriorum clara repetenda ſunt nomina, & inluſtris Anicij ſanguinis genus; in quo aut nullus, aut rarus erit, qui non meruerit conſulatum.

Prima ſede relicta Auchenijs. ait Anniciis, propter nobilitatem generis, illud à Senatu priuilegij conceſſum, vt dicendæ primo loco ſententiæ ius haberent: porrò

Digitized by Google

porrò & hic, Annicijs, recenſeo.

Fratre retruſo. ſiue ſic vt tres impreſſi; ſiue, retuſo, vt alij totidem; ſiue legamus cum manuſc. recuſſo; ad ſententiam quidem, non multum intereſt; quo ad elegantiam verò non parũ. namque, recuſſo, eandem hoc loco vim obtinet, quam; percuſſo, apud Lucretium lib. v. Luna poteſt ſolis radiis percuſſa nitere, Inque dies maius lumen conuertere nobis. Ad ſpeciem, quantum ſolis ſecedit ab orbe, Donicum eum cõtra pleno bene lumine fulſit. Item alibi: Recta aut obliqua percuſſus luce refulget. Prudentius, repercuſſo, dixit: Aut, ſi fuſca polum ſuffundit palla ſerenum, Oppoſitus quotiens radiorum ſpicula nimbus, [illegible] repercuſſo mentitos ſpargit in orbeis.

[illegible]endo ſi quem, &c. Horatius. Od. 1. Manet ſub Ioue frigido venator.

Denſo currentia munera nimbo. vet. lib. quem mihi donauit Ludouicus Carrion Iuriſconſ. primarum artium princeps. dẽſos c. m. nimbos. & paullò poſt ſed quis tellure reuulſa Sollicitis fodiẽs miretur collibus aurum. nihil repono, neque reponendum puto. Sententia eſt: Si quis in imis terræ radicibus aurum fodiens, inuentam quantitatem aliquam miratur; admiretur ille potiùs liberalitatem Probi; qui tantum quotidie largiebatur, quantum ſtagna Tagi, &c.

Reſonent ſi. manuſc. pateant ſi. quod Vicetina editio, omnium quas vidi antiquiſſima, confirmat.

Acta Probi narrare queam. elegantiùs vet. cod. numerare. eritque amplius illo Ciceronianeo; non dicam exornare, ſed enarrare C. Cæſar. &c.

Italia tata, &c. fuit Sex. Petronius Probus; vt hinc & ex inſcriptionibus duabus, quæ Romæ in domo Cæſia viſuntur, & Ammiano, denique alijs ſcriptoribus patet; quater præfectus Prætorio Italiæ, Illyrici ac Africæ, conſulque Galliarum ordinarius.

Et longo. egregiè vet. lib. lento.

Paſſ-

Digitized by Google

Poſtquam fulmineus. Poſtquam Theodoſius Imperator tyrannis deuictis, Alpes Iulias patefecit.

Geminiſq. fidem. Maximo primùm, deinde Eugenio.

Traduntur permixto. truduntur; agnoſcunt Vicet. & Pariſieſes: Lugdun. & Baſileen. tradũtur: manuſc. & Moguntini, quod non repudio, turbantur.

Gradiuus in arua. vet. lib. Hæmo. ſic Papin. 1. Thebaid. Geticoque pecus ſtabulare ſub Hæmo.
De Hæmo Liuius L. XL. vet. lib. tertio abhinc verſu; ſplendoribus Hæmum.

Inhorruit acri. Solus Vicetin. acriter: vnde ceteri acri, eff. cerunt ingenioſè: niſi in vet. codic. inueniretur; atrum: & luci, minimè cædui, nihil, aut parum admodum, lucerent.

Labores. ex ſequenti verſu apparet, legendum cum v. l. vapores. porro ne quis fallatur: hæc, non ab Honorio, ſed Theodoſio ſeniore, qui nondum è viuis exceſſerat, dicuntur.

Paribus. vt enim Maximi, ſic & Eugenij, viui potius erat.

Araxes. Hermol. Barbarus in Plinian. caſtigat. Iaxes, qui Bactrianorum eſt, legit: cui, cùm tam vet. lib. quàm vulgati quotquot vidi (præter Vicetin. qui inſulſe, Artaxerxes) omnes repugnent, & vno ore, Araxes, tradant, neque ego aſſentior.

Quo iudice totam. qui hæc de Prætorio Hiſpaniæ intelligunt; ne illi ſe homines eſſe docent; eoſque homines, qui nonnumquam grauiter labātur. haut dubiè enim de Italiæ Prætorio, cui Probus præfectus fuit, agit. legitur in membranis; vindice.

Auratas trabeas. neſcio cur bono cuidam viro in mentem venerit exiſtimare hic muliebrem, ſeu matronalem, trabeam deſcribi: cùm non illa, ſed conſularis, qua conſules labente imperio cœperunt vti, graphicè depingatur.

Cretam venatibus. emẽdo ex vet. lib. certis venatibus. Horat.

Horatius: Metuende certa Phœbe ſagitta.

Ille maritos. in quibuſdam vulgatis codicibus; quatuor deinceps verſus collocantur hi; Ceu ſibi certantes ſexus qui poſſit vterque Hunc legere, ad herum. taceat Nereida nuptam Pelione, duplici fecundam conſule matrẽ, Felicemq́ue vterum qui nomina parturit annis. quos non exiſtimo eſſe τοῦ ποιητοῦ; verùm eius, qui crediderit aliquid deſiderari; cùm reuera, ſi accuratè perpendas totum locum, iis ſublatis, nihil deſideretur. Adde quòd & verbis & ſententia inepti ſint. Adde quòd neque in manuſ. neque in Vicetinis, Moguntinis, Pariſienſibus habeantur. itaque eos delendos cenſui, vt adulterinos.

Tiberinus. genius Tiberis. Ennius annali. primo. Te nunc ſancta Venus precor, & genitrix patris noſtri, Vt nos de cælo viſas cognata parumper: Teq́ue Quirine pater veneror, Horamq́ue Quirini, Teq́ue pater Tiberine tuo cum flumine ſancto.

Omnia nimbi. præclarè m. ſ. & Mogunt. quem plerumque, vet German. appello. omina.

Taurini leuantur cornua. videntur itaque Romani Tiberinum homini cornuto aſſimilaſſe; quemadmodum Athenienſes, Æliano teſte, Cephiſſum. Euripedes in Ione, Cephiſſo; in Oreſte, Oceano: Horatius Aufido: alij, alijs fluminibus cornua aſcribunt. rationem Sophoclis in Trachiniis interpres reddit.

Illi percurrens. non dubito, quin legendum ſit, Ilia; quam Acron tradidit creditam Tiberino nupſiſſe; & quã, ante aliquot carmina, dominã herilem vocauit, de qua Sidon. ad Maiorianũ: Pectus (*nempe Tiberini*) palla tegit, quam venerat Ilia cõiunx. emenda: neuerat.

Aggere votum. Antiquo more, illis etiamnum temporibus, conſules, cùm magiſtratum iniiſſent, vota pro ſalute principis & ciuium; atque pro imperij æternitate, nuncupabant. eò reſpicit.

Eurota Spartéue tuis, meus codex ſcriptus; Eurotha

par-

partâue. hinc ego coniicio: Eurota Spartane.ſed cur Spartane? quia propter Spartam fluit.

Falſus olor. Iuppiter; qui, oloris forma, Lædam compreſſit. Eurip. in Helena.

Decernere caſtis. quod Pollucis proprium fuit, vtrique tribuit.

Flauaque tenens querceta Maricæ Liris. Primò ſciẽdum, in membranis legi, terens: deinde eas, & cum iis Vicetin. cõtinere, Mariſcæ. poſterius, quin vitioſum ſit, dubitari nequit. Horatius: Et innantem Maricæ litoribus tenuiſſe Lirim. Lucanus: & vmbroſa Liris per regna Maricę Veſtinis impulſus aquis. Maricā Nympham, Fauni vxorẽ fuiſſe tradit Seruius. Mariſcę verò, ficus ſunt; de quibus Cato de re ruſt. cap. I I X. & ad horum ſimilitudinẽ vlcera; ficos Martialis ad Cęcilianum dixit; in podice τῶν βαλανοβορῶν naſcentia.

Reparat arua. vet. lib. temperat: quod mihi probatur. temperat verò vligine ſua flauũ Oebalicæ terræ colorem. Vnde Virgil. Georg. IV. Qua niger humectat flauentia culta Galeſus. Sidonius in Propentico: Picei latex Galeſi.

Quadrifidum. totum annum, qui quatuor conſtat temporibus.

Imbuat auis. vet. lib. Ambiat.

AD PRÆFATIONEM LIB. I. IN RVFINVM NOTAE.

SANGVINEIS *tangeret.* eleganter vet. lib. & duo vulgati; tingeret. ſic enim Virgil. vix ſuppoſiti tinguntur ſanguine cultri.

Vipereo. Pythonis ab Apolline ſagittis confixi.

Cephiſus liquidis. quia Phœbo ſacra loca recenſet, licet vet. lib. repugnẽt, &; Cocytos, vel, Cocytus, feruent, ſcribo, Cephiſſus: quo nomine ſeptẽ fluuios appellatos tradit Strabo. noſter de Phocẽſi loquitur; de quo

Home-

Homerus in catalogo, Pindarus ſæpè, Pauſanias in Bœot. Lucanus lib. 11. quos impiger ambit Fatidica Cephiſſus aqua. *Pythone.* Rufino.

AD LIB. I. IN RVFINVM

NOTAE.

SAEPE *mihi*. attendit fortè ad verſus Euripedis act. III. Hecub. quorum initium eſt:

ὦ Ζεῦ, τί λέξω, &c.

Cenſet ambigua, vel nulla putat vel neſcia veri. at qui nam quæſo neſcire Deos veritatem contenderunt? multi ſanè nullam illos rerum gerere humanarū curā putarunt, vt ex Laërtio patet. quare aſſentior manuſc. & quibuſdam excuſis habentibus; quæ numina ſenſu Ambiguo v. n. p. v. n. noſtri.

Vt lapſu grauiore. nam, vt ait ille, lento gradu diuina procedit ira, vt grauitate ſupplicij tarditatem compenſet. V. cetin. maiore.

Impatiénſque ſui morbus. Deſperatio, ἀνίλπια Demoſtheni.

A ſtirpe reciſis. Maro: ima quod ſtirpe reciſum.

Conuentúque. Victorinus Afer, quotiens præpoſitionē ſequetur vox inchoata à litteris, b. f. r. m. p. v. vox inquam quæ præpoſitioni iuncta ſignificationem eius confundat; com, non; con, ſcribendum tradit.

Laxare. non deſunt, qui legant, vexare: quod vocabulum vehementis eſt ſignificationis. Auctore A. Gellio lib. 11.

Spicula. Athamas apud Ouid. parua Learchum Brachia tendentem rapit, & bis terque per auras More rotat fundæ.

Hac auſpice. Vide Sophoclem, Euripedem, Senecam.

Tigride. Tigris à celeritate nomen adepta, tum eſt rapidiſſima, cùm catulos lactat: qua de re carmina ſunt Claudiani tertio De raptu; quo loco noſter Oppianum

pianum ſecutus vento eas concipere tradit, licet Ariſtoteles, Plinius, Solinus, Pollux & Themiſtius contrà ſentiant.

Refluu incertis vndis. vet. cod. flauis, hinc erroneè, fluis, a omiſſo: vnde, refluis.

Ceraſtæ. de his quædam cognitione digna Nicãder.

Me tradente. hic verſus ſic repræſentatur in vet. lib. Meque etiam tradente dolos, &c.

Fraudem prætexere riſu. ſic vulgati. vet. verò lib. fidem protegere. quid ſi, quod Carrioni placet, pertexere legamus?

Rabidóque magiſtram. membranæ, rapidoque hoc eſt omnem in partem mobili, & expedito.

Muris Elyſæ. Elyſæ, manuſ. ſed ſcribas, Eluſæ. Cæſar. lib. III. Tarbelli, Bigerriones (fortè, Bigerri) Preciani, Vocates, Taruſates, Eluſates. quos neq; Plinius, neq; Ammianus, neq; itinerarij auctor Antonin⁹ ignorãt.

Sacriſque litatis. probabilior eſt m. ſ. lectio, litatis. Maro: ſacriſque litatis, indulge hoſpitio, qualem hic veneficam Claudianus, eiuſdem modi etiam effinxere Tibullus ele. II. Lucanus lib. VI. Apuleius de aſino li. I. & II. Petronius demum Arbiter, cuius verſus, multis à me locis, vet. lib. comparatione, reſtitutos, non pigebit adſcribere: Quidquid in orbe vides paret mihi. florida tellus, Cùm volo, ſiccatis areſcit languida ſucis. Cùm volo fundat aquas, ſcopulus atque arida ſaxa Niligenas iaculantur aquas, mihi Pontus inertis

Submittit fluctus; Zephyrique tacentia ponunt
Ante meos ſua flabra pedes. mihi flumina parent,
Hircanæque tigres, & iuſſi ſtare dracones.
Quid leuiora loquor? lunæ deſcendit imago,
Carminibus deducta meis: trepidusque furentis
Flectere Phœbus equos reuoluto cogitur orbe.
Tantum dicta valent; taurorũ vt flamma quieſcat,
Virgineis extincta ſacris; Phœbæaque Circè
Carminibus magicis ſocios mutarit Vlyſſis.

Rex ad prima. Midas. nota res eſt.

Mæonius. Phrygij enim, vt ait lib. I I. in Eutrop. dicti poſt Mœona regem Mœones.

Inſtabiléſque olim. ante nauigationem Argonautarum, teſtibus iis qui Argonautica conſcripſerunt.

Celſas quæ. Nouæ Romæ deſcriptio.

Ac velut innumeros. Cûr mare, omnia quo veniunt ex omni flumina parte, vt Carus ait poëta, incrementum neſciat, ratio petenda ex Ariſtotelis Μετεωρ. libro ſecundo capite ſecundo.

Solium Crœſi, Cyríque tiaræ. membranę Cyro ſolium, Crœſo tiaras tribuunt: mea quidem ſententia rectiſſimè. nam ad illud Horatij od. lib. I I. reſpexit.

Redditum Cyri ſolio Phraatem. Sic ait Plutarchus: *Μηθεὶς ἄλλος ἀνθρώπων καθίζει εἰς τὸν κύρου θρόνον, πλὴν Ἀλεξάνδρου.*

Regum. rectè quidam; regis. Pyrrhi videlicet.

Viuitur exiguo melius. Horatius: Viuitur paruo bene.

Machina. vel baliſta, vel aries; qui à Leone imperatore in *τακτικῶν* lib. eleganter deſcribitur.

Bellua. Tigris. cuius, inquit aliàs, Achemenio regi ludibria natos Auexit tremebundus eques, &c.

Extinguere. at m.ſ. exſcindere, quod non eſt deſpiciendum.

Parcendi rabies. dum ſe, vt iis parcat, mortem differre ſimulat, multo ſæuit crudeliùs, quàm ſi ſubito vi vitam euitaret, quemadmodum dixit vetus Tragœdus: malè igitur quidam; portenti.

Conceſſáque vita dolori. ſupplicio. Arcadius & Honorius Augg. l. v. C. Iuſtin. ad l. Iuliam maieſtatis: ſint poſtremo tales, vt his perpetua egeſtate ſordentibus, ſit & mors ſolatio, & vita ſupplicio.

Typhæo ſtridens Aquilone. emẽdatiſſimi libri; Riphæo, Aquilo flans à Septemtrione in Riphæis montibus, qui ἀπὸ ῥιπίζω dicti ſunt, plurimum dominatur.

Auguſto. Arcadio.

Poſt

Poſt trabeas. defunctus conſulatu, cuius auratæ trabeæ erant ornamentum.

Vel Scinis Iſthmiaca pinu. lege, non apud hunc modò ſcriptorem, verumetiam Propertium, Ouidiū, Senecam poëtam, Sinis nō, Scinis. Seneca philoſophus de clementia lib. I I. Nec interficere contēti ſæuiunt, vt Sinis ille. (*ſic ex vet. meo cod. emendo, cum vulgò,* Buſiris, *legatur*) aut Procruſtes. Fuit verò, ſi Plutarcho in Theſeo, & Pauſanię in Corinthiacis credim⁹, latro Iſtmū Peloponeſi incolens, viatores incuruata pinu miſerabilem in modum enecare ſolitus. Scholiaſtes tamen Euripidis Sinnim tradit viatores lectulo, quē ad eos vſus aſſeruabat, dimetiri, & de pedibus quicquid lectuli modum ſuperabat, prǽſcindere ſolitum. In vno m. ſ. legitur; Synō Iliaca pinu. vt ad equum Durium, de quo Homerus Od. *δ*. Euripedes Troadibus, aliíq. multi, referatur: quod foret nimis longè petitū, nec amplius huic loco conuenit vet. Germanica editio, quæ; Cyclops hamata pinu, de Polyphemo agens.

Sciron. conſule ſi lubet, Diodorū lib v. Pauſaniam in Attica, Plutarchū in Theſeo, & Ouid. Metamor. VII. qui crudelia tetri latronis facinora recenſent. mendoſè idem m. ſ. quem proximè citaui, Chironnam Chironis antra, non fuerunt, inquit Papinius, æqua nefandis Fratribus. hîc hominum nullos experta cruores Spicula, nec truncæ bellis genialibus orni, Aut conſanguineos fracti crateres in hoſtes: Sed pharetræ inſontes & inania terga ferarum. Pindarus illum iccirco vocat, φῆρ ἀγρόтερον νόον ἔχοντ' ἀνδρῶν φίλον. & Ouid. v. Faſt. iuſtum ſenem nominat.

Sepultos. ore cōcluſos, neq; inde in auras prodeūtes.

Solus medióque in. ita Pariſ. Baſileen. & tres Lugdunēſes manuſ. medio ſeſe ſed, vet. German. cū Vicetin. ſeſe medio ſed nulli rectè. reſtituo; medio ſolus ſed.

Cum. de hac voce hoc cuſtodite: vt quùm fuerit aduerbium tēporis, per qu. ſiue vnum u. ſiue duo, ſcribatis,

batis; at ſi erit coniunctio, per c. ſcribi debeat, Victorinus inquit.

Sidus dulce. Caſtorum; quorum ſimul alba nautis Stella refulſit; Defluit ſaxis agitatus humor, Concidunt venti, fugiuntque nubes, Et minor, quòd ſic voluere, ponto Vnda recumbit.

Gemino. fratribus vndarum & venti.

Inachidis. Inachi nepos. fabulam eleganter doctis verſibus Manilius expreſſit: idem fecit Ouidius: idipſum quoque duobus his, eruditorum hominum iudicio, melius Iouianus Pontanus præſtitit.

Virginis. Andromedis, ſeu, vt nonnullis placet, Iopes, quæ non cum monſtro marino eſſet expoſita, ſed demum, interempto ceto, liberata, Perſei coniunx fuit. icoſ o non lego; coniugis.

Fulmineo. i[illegible]iuomo. de quo legitur: Fulmen ab ore venit, flammis & furentibus ardet Spiritus; & terram non cæli flamma perurit, Sed flatus monſtri.

& à primis. [illegible]quot eum ſinum terræ incolunt, qui ab initio Orientis ad Occidentis vſque finem porrigitur.

Vbi Hydra, &c. [illegible] eſt Hydra, Scylla, Chymæra: quod dicendi genus Latini à Græcis ſunt mutuati.

Deſudat. exemp[illegible] vel ſic, vel; [illegible], vel; defundit, vel; diffundit.

Iam gentes. qua de re dicetur poſtea.

Qui cornipides in pocula vulnerat. Papinius Achilleide. Lactea Maſſagetæ veluti cùm pocula fuſcãt Sanguine puniceo. Simile de Concanis, qui Cantabriæ ſunt, prodidit Lyricus poëta, car. lib. III. & lætum equino ſanguine Concanum. quo loco Dionyſ. Lambinus candidè fatetur nihil ſe tale neque de Concanis, neque Cantabris apud bonos ſcriptores inueniſſe. Sillius tamen, mea quidem opinione, non contemnendus poëta ſcripſit: & qui. Maſſageten monſtrãs feriſare parentem, Cornipedis fuſa ſatiaris Cõcane vena.

Col-

Collecta. manuſ. vnus & vetus Germanica editio; collata: quod vereor recipere.

Vlta ducis ſocij. huius, dicam, quod res eſt, nomen me latet. indicanti maximas habebo gratias.

Coniuratúſque Getarum. nota genus loquendi.

Vitanda Ceres. cùm rapto viuant, nullam ſationis curam habent.

Fratréſq. necare. vet. cod. vnus; frontemq́. ſecare. vet. German. frontemq́. ſecari. Vicetin. fratreſque ſecare. ceteri; fratreſq. necare. variæ lectiones in medio ſunt; ſuum cuique iudicium ſit. *Tendit*. Fl. Stilicho.

Ante tubas. antequam tubæ occinerent, ferrumq́ue expediretur.

Medo; ita quatuor vulgati, & ſic in vnius m. ſcripti margine adnotatum eſt. vt de Xerxis expeditione intelligas. Sic etiam Sidonius: cui remige Medo turgida &c. ille tamen m. ſ. & ceteri in contextu; nudo. quia remiges plerumq. nudi brachia & humeros remigāt.

Nigris Ilicibus. opacis. Virgil. de ramo aureo:

Talis erat ſpecies auri frondētis opaca Ilice. vel, nigris; quia, Theophraſto teſte, ilices nigrā medullam habent. ait lib. 1. de hiſt. plant. cap. IX μέλαιναι γὰρ δὴ πᾶσαι (videlicet earum arborum μήτραι, inter quas ilicem numerauit) καὶ τῆς δρυὸς, ἣν καλοῦσι μελάνδρυον.

Quercus. tropheo. ſequitur; qui me de more trophæis Ditat, & hoſtiles ſuſpendit in arbore criſtas. huic enim illud reſpondet.

Tentoria curru. ſic quidam. nonnulli vulgati, tentoria curſu. vet. lib. veſtigia curſu. Idem poſt aliquot, multoque M. L. malo.

Nexúſque rotarum tende Pauor. Pauorē & Formidinem Martis famulos facit Heſiodū ſecutus: cuius in Herculis ſcuto hæc ſunt: τῷ δὲ φόβος καὶ δεῖμος ἐΰτροχον ἅρμα καὶ ἵππους Ἤλασαν αἶψ' ἐγγὺς κὶ ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης Εἰς δίφρον θῆκαν πολυδαίδαλον αἶψα δ' ἔπειτα ἵππους μαστιέτην, ἵκοντο δὲ μακρὸν ὄλυμπον. quos in Theo

gonia idem Martis & Veneris filios conſtituit.

Reuocatáque. Bentinus; renouataque. ſatis cõmode.

Gelidæ ceſſant confinia libræ. iuſtitiam etenim qui vel pingunt, vel ſcalpunt, vel fingunt, ei τὰ ζυγὰ καὶ τὰ σταθμὰ addunt, indicãtes cuncta illam hominum facta cogitationeſque ῥυθμίζειν καὶ ζυγοστατεῖν. Sed quare gelidæ? an quia Auctunale ſignũ, & icci rco frigidum eſt? ſolus Vicetin. codex; geminę: quod ſi vet lib. confirmaretur, non eſſet cur, gelidę, retineremus; propter duas lances à ſtateræ iugo æqualiter dependentes. Nõ ſum neſcius, eo tempore quo ſol in Libræ domo verſatur, diei noctiſque vices æquales eſſe; Manil. æquantem tempora (*ſic non*, tempore, *lego*) libram: ſed ea re gemina vocari nequit.

Et terras qui. exprimere voluit Prouerb. Cælum terræ miſcere.

Tonſa comas. bello ſuperatorum comæ tondebantur. Propertius: Sub quorum titulis Africa tonſa iacet.

Adunco. edi velim ex vet. lib. obunco. Virgilius: roſtroque immanis vultur obunco, inflexo, incuruo, ἐπιγναμπτῷ. Heſiod.

Rorabunt querceta fauis. Virgilius:

Et duræ quercus ſudabunt roſcida mella.

Algæ. nam & virides, & rubræ ſunt, de quibus itemque ceteris algarũ generibus copioſe poſt Theophraſtum & Plinium Amatus Luſitan. comment. in Dioſcoridem.

AD LIB. II. IN RVFINVM NOTAE.

MVNDVS. Apud veterem poëtam ait, neſcio quis; Perua le Polum Splẽdida Mundi ſidera; bigis Continuis. & apud Senecam Hercules inquit: Quis aſtra natus laudibus meruit ſuis Ex te & nouerca? quem tuli, mundum peto. Item Iuno; mundus puellæ ſerta

Cauſ.

Digitized by Google

Cnoſſiacę gerit, hoc eſt, cælum. κόσμος καὶ οὐρανὸς Platoni in Timæo ſunt eadem.

Iidem diuiſit. vnus cod. Manuſ. & Vicetin. dimiſit: ceteri, diuiſit. quod Latinũ ſit, nec ne, aliò properanti non vacat inquirere: non memini me vſpiam ſimile legiſſe. Horat. diuidere fæminis carmina, & diuidere ſodalibus oſcula dixit; non in ſodales, vel, in fæminas. Nihilominus ſententia, vt ſic legatur, poſtulat.

Argæus. Solinus teſtatur Cappadociam, cuius Argæus eſt mons, aptiſſimam prouẽtui equorum. Cappadocum equorũ celeritatẽ commendat Oppianus.

Iniquo monte. Tauro, qui aſper eſt & ſalebroſus exſtantibus vndique ſaxis: ἀνώμαλος.

Vrbs etiam. Byzantium.

Æmula Romæ. iccirco Noua Roma vocabatur: Zonaras νέαν ῥώμην καὶ βασιλίδα πόλιν. Imperatorũ exemplo appellauit, & vrbis nomine tam Conſtantinopolim, quàm veterem Romam comprehendi, ex infinitis Imperatorum cõſtitutionibus, cùm in Theodoſij tum Iuſtiniani codice exſtantibus patet.

Cernat certamina. vet. lib. melius, ſpectat: quod eſt hominis non anxij aut ſolliciti, ſed ocioſi: cernere verò & ſubitò & inopinato quis poteſt.

Incurus. habent manuſ. manus hinc, cùm incuria librariorũ, minus effeciſſet, poſteri, nurus, ediderunt.

Pelles. Barbarorum more, qui crebris vtebantur pellibus, vnde noſter de Bel. Get. Getarum curiam pellitam nuncupat. Sidonius etiam de iiſdem: Pellitus tauum præconem ſuſcipit hoſtis. &: in media pelliti principis aula, &: Ibant pellitæ per claſſica Romula turmæ.

Iura regentem. vtpote Prætorio præfectum.

Rhenus. idipſum de Celtis auctor epigrammatis, quod in Græcorum epigrãmatum opere exſtat, lib. I. & Ariſtoteles VIII. Politicorum; de Germanis Tacitus, de Italis Maro, de Thracibus Sidonius prodiderũt.

Vibraſſe. quamuis quidam vulgati & vnus m. C. hoc ſeruent: malo tamen cum pluribus; vmbraſſe.

Per ſcopulos. per medium Atho; quem CIↃↃ. paſſibus abſciſſum nauigationi aptauit.

Horror. manuſ. meus, error. & poſtea; terrore, & ; fugatus; pro pallore, & ; ſubactus.

Extremos vltra. vet. codex meus: Extremos volitat gens vltrà ſi qua Britannos Mota mihi. digni capiendis creditur armis? ſententia eſt expedita. eligat quiſque quod volet. *Haſtas*. exercitus.

Angubus. Draconibus. quorũ infra frequẽter noſter meminit. Sollius quoq. Sidonius: iam textilis anguis Diſcurrit per vtrãque aciem: cui guttur adactis Turgeſcit Zephiris. patulo mentitur hiatu Iratam pictura famem: pannoque furorem Aura facit; quotiens craſſatur (*hoc eſt impletur, nec enim audiendi ſunt, qui legunt, criſſatur, quod in obſcœnis eſt*) vertile tergum Flatibus, & nimium iam non capit aluus inane.

Sæuire. meus cod. m. ſ. ſeruire.

Cornipedis. Chironis Centauri.

Amnis. Sperchius fortè. Achilles equidem apud Papinium, Quærìſne meos, ait, Sperchie natatus?

Phaëton. notatu dignum videtur quod Plutarchus περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ θείου βραδέως τιμωρουμένων ſcribit, ſua ætate ob Phaëthontis luctum Eridani accolas nigris indui veſtibus conſueuiſſe. Plato tamen in Timæo cuncta ea per fabulam dici arbitratur.

Procumbere mundum, quidam m. ſ. confundere.

Audet leges vibrato imponere ferro. hoc pacto Lugdun. Beringorum, alij duo in eadem vrbe excuſi; quiſnam audet leges ſtricto. Beringis conſentiunt m. ſ. vnus, & vet. Germanica editio cum Baſileenſi. at alter m. ſ. & Vicetin. quiſnam audet ſtricto leges.

Secretáque litora. alibi dixit: Arcanos Nili deprẽdite fontes. quippe quos nemo norit, cùm de iis tot ſint ſententiæ, quot capita: quod qui ſcire cupit, verum

ſit nec ne, legat Herodotum in Euter. Ariſtot. I. τῶν μετεωρ. Diodorum lib. I. Strabonem, Ptolomæum, alioſque Græcos: inter noſtros Lucretium lib. VI. Tibullum lib. I. Horatium lib. IV. carm. Lucanum lib. X. Senecam lib. IV. natural. quæſt. Plinium lib. V. cap. IX. Vitruuiũ lib. IIX. Solinum cap XXXV. Pomponium Melam lib I. cap. IX.

Humectat. Manuſ. & Vicetin. humectant: quod ſcioli temere commutarũt; aurea videlicet æneis, ſic Maro: Pars in fruſta ſecant.

Impacatis. Cum manuſ. & Viceti. & Pariſienſ. legant; implacatis, neque ſententia ſit inepta, cur id nos reiiciamus?

Herculei: Thraciæ Heracleam accipio. Stephanus: Ἡράκλεια πόλις Θράκης, ἐν τῷ πόντῳ, διάσημος, &c. varias enim eo nomine ciuitates recenſet.

Vincere ſolum. vet. German. poſcere. id ſi manuſcripti cuiuſpiam codicis auctoritate niteretur, merітiſſimo maximi facerem. nam poſcere ſignificat prouocare, vt vult Marcellus.

Donandúmque. militarem largitionem innuit, quam Corn. Tacitus ſępiculè, & Iul. Paullus. l qui excubias D. de re militari, Donatiuum vocant.

Hamatur. eſt hoc inſignis ſciolorum audaciæ veſtigium: qui, cùm; animatur, quod in manuſ. & vet. impreſſis cernitur intelligentia nõ aſſequerentur; inſulsè ſubſtituerunt, hamatur; quod nihil genij continet: ſecus ac; animatur. Membra etenim humana armis, id quod anima corpori, præſtant.

Gemmæ. quaſi imperiali diademate cingeretur.

Fulgida ferri. ex vet. lib. repoſui, Lucida Martis. agit autem de cataphractis militibus, de quibus poſtea latius.

Quos operit. adſcribere lubet Marcellini verba huic loco multum lucis allatura; ſunt hæc: Erant autem omnes catervæ ferratę, ita per ſingula membra lami-

nis tectæ, vt iuncturæ rigentes compagibus artuum conuenirent: humanorumq́ue vultuum ſimulacra ita capitibus diligēter aptata, vt in bracteatis corporibus ſolidis, ibi tantum incidentia tela poſſint (*male*; poſſent) hærere; qua per cauernas minutas & orbibus oculorum adfixas parciùs viſitur, vel qua per ſupremitates narium anguſti ſpiritùs emittuntur.

Et iuſſo. meus m. ſ. diuiſo.

Vnde redis neſcis. men' ignoras ex Italia, vbi tyrannos debellaui, redire?

Bis. ſemel contra Eugenium. & ſemel contra Maximum. *domitum* manuſ. vel ſic, vel; Domui.

Quæ nuper montes amiſit. ita tres Lugdunenſ manuſ. verò cum ceteris: q. m. n. dimiſit.

Exſul. aliter manuſ. nempe; iugum. vt etiam à verbo, dimiſit, dependeat.

Muneribus commota. hoc pacto Baſileenſ. & tres Lugdunenſ. Vicetin. vulneribus commota. vet. v. Germanic. verberibus commota. ego, quod in ſimili variatione facere ſoleo, manuſ. ſequor, præſertim ſi nihil mendoſi præſeferant, vt hic; vulneribus conuicta.

Sic fatus. ex vet. lib. fatur.

Liberauerit. Manuſ. cum aliquot excuſis lectio, germana huic carmini, eſt; librauerit, longè iaculatus ſit.

Mons Aonius. Cytheron. Eurip. in Bacchis.

Laceros. huic voci cenſeo θ adſcribendum. nam manuſc. egregiè habent; vacuos, hoc eſt, inanes artus, & concauos, atque extenuatos; vt truncatorum membrorum λαγαρότης hac voce exprimatur.

Retentus. excuſus Mogunt. receptus. Hoc eſt quod ait D Hieronymus: Rufini caput pilo Conſtantinopoli eſt geſtatū, & abſciſſa manus dextera, ad dedecus inſatiabilis auaritię, oſtiatim ſtipem mendicauit. quæ num ex his Claudiani deſumta ſint, non habeo affirmare: certè ſunt ἀδελφα, vt ait Palama, καὶ ἐμόχειρμα καὶ τῆς αὐτῆς χειρεμίας.

Poſſi-

Poſſidet. pro poſſedit.

Numquam. vet. meus liber: nuſquam.

Tune anime. imitatur Senecam, qui in Apotheoſi Claudij tale quid tradidit.

Cintha. in mei cod. margine adſtituitur; Cinthi, id eſt, montis.

Hic voluit. quia καὶ κωτὸς luctum, φλέγω, vnde φλεγέθων, ardeo ſignificat.

Adamante. ex ſolidis & duris adamantem κατ' ἐξοχὴν nominauit, vt hic, ſic alibi: voces adamãte notabat Atropos. & : Tunc adamante grauem nodisq. rigentibus haſtam. & : Nodauitq. adamante comã. innumeris præterea locis, idque apud varios ſcriptorẽs obſeruaui apud Virgilium lib. vi. ſolidoq. adamante columnæ. & Horatium: Martẽ tunica tectũ adamantina. item: ſi figit adamãtinos ſummis verticibus dira neceſſitas clauos. & Manil. lib. i. atq. adamanteis diſcordia vincta (*male vulgo. victa, legitur*) catenis. Valer. Flaccum lib. iii. fractoq. trahens adamante catenas. Senecã, grauia monſtri colla permulcẽs manu Adamante texto vincit. Apud Pindarũ ter: primo πύθ. Δ. ἄροτρον ἀδαμάντινον. deinde, citante Athenæo: ἐξ ἀδάμαντος ἢ σιδάρου κεχάλκευται μέλαιναν καρδίαν, &c. poſtremò, adducẽte Strabone: ἀδαμαντοπέδιλοι κίονες. apud Heſiod. ἀλλ' ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμόν. item, niſi me fallit memoria; ἐμβρίθη τ' ἀδάμαντι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ἔχουσαν. apud Herodotum lib. vii. Pythia respondet Athenienſibus: Σοὶ δὲ τόδ' αὖτις ἔπος ἐρέω ἀδάμαντι πελάσσας. Solutæ quoq. orationis ſcriptores ita hac voce ſunt vſi. Plutarcho tyrannis Dionyſij ἀδαμάντινη καὶ ἄῤῥηκτος dicitur. & eadem de re Ælianus: ἀδάμαντι δεδεμένην αὐτῷ τὴν ἀρχὴν κεκτῆσθαι. Apuleius lib. ix. Metamorph. aureque ſoleãt adamantinæ etiam perfringi forẽs.

Quæſtor. Quæſtor capitalis, quem poſtea, quæſitorem nominarũt, pro tribunali alto editoque loco ſedebat.

debat: iudices verò paullo interiùs humilioribus in ſubſelliis. Virgilius lib. VI. Quæſitor Minos vrnam mouet, &c. & ſæpe Seneca.

Totóſquediu. lege, & totos qui dum, vt habent membranæ.

Per varios annos. μετεμψύχωσις ſequitur defenſores, mendosè Vicetin. varios amnes.

En pectus muſtæ. rectè Brodæus in Miſcellan. hæc explicuit.

Præceps vbi. Vicetin. ſubſcribunt membranæ: nam habent; penituſque ibi.

AD PRÆFATIONEM PANEGYRIS DE III. CONSVL. HONORII AVG. NOTAE.

Aquilis. non quidem Melenætis, vel Pygargis, vel Anatariis, vel Oripelargis, vel Gneſiis: ſed Haliætis.

Naturam vires. vet. lib. & de meliori nota vulgati, natorum vires.

AD PANEGYRIM DE III. CONSVLAT. HONORII AVG. NOTAE.

Bellatrix pompa. ſic vet. lib. cum vet. Germ. & tribus Lugdun. ceteri verò; Roma.

Regúmque feroces. multo elegantiùs m. ſ. cum Viceti. & vet. German. recentes. hæc quoque Sidonius in Panegyres ſuas tranſtulit.

Poſcere patrem. vet. Germ. partem quod ſeruo.

Flamine. vexillo flammeo; quod rubeum erat.

Perducere. ſunt qui; Producere.

Nec falſo nomine Pictos. nec abeſt, inquit Izidorus, à Pictorum corpore minutis opifex acus punctis; hæc expreſ-

expreſſos natiui graminis ſucos includit, vt has ad ſui ſpeciem cicatrices ferat, pictis artubus maculoſa nobilitas. *Barbarus.* Arbogaſtes, dolo interemto Valentiniano, Eugenium nomine conſtituit Imperatorē, reuera ipſe cuncta tanquā imp. geſturus: auſus tandem cum Theodoſio congredi, diuina potiùs ope quàm humanis viribus profligatus ſuo ſe gladio iugulauit.

Arabum. codices emēdatiores repræſentāt; Arabes.

Habenas. Theodoſ. Augu III. & Fl. Habundantio Coss. ex ante diem IIII, Idus Februarias.

Diademate. Sphæra aurea, vnde faſcia dependebat.

Tantáque. iſte verſus in vet. lib. legitur ita; Tantaque ſe rudibus pietas oſtendit in annis.

Pugnaſtis vterque, Tu fatu, genitórque manu. Sollius Sidonius in Paneg. Maioriani: certatum eſt iure Magiſtri, Auguſti fato.

O nimium. D. Auguſtinus, Oroſius, & Diaconus, dū hos verſus adducūt, ſic adducunt: O nimium dilecte Deo, tibi militat æther, Et coniurati veniunt ad claſſica venti. nonnulla verba omittentes; quæ cùm in omnibus tam ſcriptis, quàm impreſſis codicibus inueniantur, mihi ea reiicere fuit religio.

Redddere. manuſ. meus; credere.

Cunctos diſcedere tectis. Ex l. XIV. & l. XV. C. Theodoſ. de deſertoribus & occultatorib. eorum manifeſtum. euadit non licuiſſe tū temporis militibus caſtra egredi, & id feciſſe conuictos deſertoris ſupplicio puniri conſueuiſſe. Nunc militibus caſtra relinquere, & indulgere genio concedit. Quamobrem ſatis laudari nequit vet. lib. lectio; tuto diſcedere caſtris.

Te non ſuadente. Non habetur, *a*; in vet. lib. neque in Vicetino, eſtque ſuperuacuum.

Sarmaticas. ſic ſoli Lugdun. quod vnde acceperint nequeo diuinare; ceteri vno ore, Dalmaticas.

Virum. m ſ. & Viceti. nurum. videlicet, Serenam.

Nutrit equos. de quibus Homerus Iliad. V.

Ian-

Bacchi transcurrite metas. Q. Curtius: Tranſierāt iam Liberi patris terminos: quorum monumenta lapides erant crebris interuallis diſpoſiti, arboreſq. proceræ; quarum ſtipites hedera contexerat. Dionyſius de ſitu orbis: Ἔνθά τε καὶ στῆλαι Θηβαιγενέος Διονύσου. Ἑστᾶσιν πυμάτοιο παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο, Ἰνδῶν ὑστατίοισιν ἐν οὔρεσιν. ἔνθά τε γάγγης· Λευκὸν ὕδωρ Νυσαῖον ἐπὶ πλαταμῶνα κυλίνδει. turpiſſimè Colinæus: Bactri.

AD PANEGYRIM DE IIII. HONORII AVG. CONSVLATV NOTAE.

Nec paſſi. vnus manuſ. & vet. Germanic. paſſim.

Vexilla Quirini. Animaduerterunt & alij vexillum Senatus, nam de illo loquitur, argenteum fuiſſe, & in comitiis paſſim & pōpis Senatui præferri cōſueuiſſe.

Petit. membranæ, vel; gerit, vel; trahit.

Parmámque. Nonius: Parma eſt ſcutum breue. Salluſtius lib. IV. Hi locorum perignari, & ſoliti nectere ex viminibus vaſa agreſtia; ibi tum, quod inopia ſcutorum erat, ea arte ſe quiſque in formā parmæ equeſtris armabat. Virgilius li. IX. Enſe leuis nudo parmáque inglorius alba. hæc Nonij ſunt verba; aliquot à me locis ex manuſ. lib. D. Amandi, quod Neruiorum eſt monaſterium, auctoritate purgata.

Laurigeras. Cùm Conſules, vel Imperatores præclaram aliquam victoriam erant conſequuti, tum eos lictores laureati. faſces laureatos geſtātes præcedebāt.

Qui medio. caſtiga ex vet. lib. & Vicetin. fide; medios. quam emendationem ſpero perplaciturам iis qui explorata aure, non ſurda fuerint vel iacenti, quemadmodum ille aiebat.

Pictonum. diſconueniens eſt hæc lectio. quare corrige, Pictorum; quos Britanniam inuadentes, profliga-

ſligarat Comes Theodoſius. Pictones autem & pænultimam corripiunt, & Ptolomæo, Cæſari, Plinio, Aquitaniæ populi ſunt.

Ditat nam aureos fingunt. meus manuſ. dictat.

Arx incenſa Iubæ. Iubæ regia igne vaſtata fuit. Ceterum vet. lib. Ars incenſa Iubæ. vt à verbo, ceſſit, depẽdeat eritque ſenſus, ceſſiſſe Theodoſio fraudes Maurorum, in quas tamen omnes cogitationes intenderant Per Iubam, accipio Firmum, Gildonis fratrem.

Barbaries. habes horum barbarorũ nomina apud Sidoniũ in Paneg Maioriani, ſed vereor ne corrupta.

Reperirent. meliores lib. operirent.

Pars altera. Occidens. *Fudit.* Maximum.

Germanus. Arbogaſtes. *Famulum.* Eugenium. quà de re vide, ne ſingula ſit opus indicare, Paul. Oroſium lib. vltimo.

Docuere Deos. Docuerunt omnibus noſtris actionibus Deum intereſſe. Menander: ὁ γὰρ θεὸς βλέπει σε πλησίον παρών.

Triumpho m. ſ Vicetin. & Pariſienſes; triumphi.

Montes. Alpes Iulias. Drepanius rhetor: & ſuperatis Alpibus Cottiis, Iulia quoque clauſtra laxaret.

Contagia. manuſ. meus; commercia, ſed in lineali annotatione; id eſt, contagia: quod hucuſque omnes ſunt amplexi.

In Thyrios extra toros. vet. lib. & Vicetin. & Pariſienſes; in Thyriis e. toris.

Præſumtum. Solinus: vt iam inueniri non poſſit quod non veterum auctorum præſumſerit diligentia. Item Iornandes: ſed non diu tenens regnum pręſumptum. Idem plus pręſumtione quàm electione Cæſar effectus. præſumtum dixere, quemadmodum Iureconſulti, præceptum. & Sidonius in Paneg. Maioriani; prætunctus, niſi ſit ibi, perfunctus, legendum.

Atris. lege; aſtri. quia ſic habetur in manuſ. & per

me:

παρϑενογαμίαν, ſolem vocat aſtrum.

Leuaſſet. quæ ad ſolemnitatis huius explicationem pertinent, pete ex P. Pithoei I.C. aduerſar. ſubſec. lib. 2. cap. VI.

Aut ſol, meus lib. m. ſ. nec ſol.

Crine retruſo. m. ſ. recuſo. Vicetin. refuſo. vet. Germanic. & Colinæi, retuſo. Lugdunenſ. & Baſileenſ. retruſo. fortaſſis; refuſò. id eſt, redundâte. ſi quis, recuſſo, malit, cum eo non pugnabo.

Alieni. lege Had. Iunij, viri doctiſſimi aduerſ.

Comæ. reſpexit ad morem poëtarum, qui dum Iupiter comas mouet, cælum aiunt concuti & tremere. teſtis Homerus Iliad. α.

Fortuna. in vno manuſ. natura. ſed in eodem correctum, fortuna, quemadmodum in ceteris.

Tiaras. per vſurpationem dixit, pro tiara: ſicuti & Virgilius: ſceptrumque ſacerque tiaras: & Seneca; hoc Phrygius loco fixus tiaras Pelopis: & Sidonius: Lunatum tibi flecteret tiaram.

Facto coniuncta. hoc dicere voluit: excellentior eſt & plus habet emolumenti principum virtus, quàm plebeiorum; quia cùm omnium oculis illi ſint expoſiti, illa quoque tum faciliùs eluceſcit: hancque ſententiam confirmant membranę, in quibus continetur, fato. ex iiſdem paullo pòſt reſtitui, inceſtos, pro; incertos.

Clauſtris. ἐν κύκλῳ νάρϑηκι, Heſiodus.

Geminas. per mentem, accipe animum rationis participem: per geminas, eum qui ſentit, & eum qui vegetat.

Fluenti. magis arridet vet lib. furenti. ita enim furoris quædam ſpecies & initium inſaniæ cenſetur. vnde Themiſtius μανίαν ὀλιγοχρόνιον εἶναι dicit.

Pollentius. potentius. Pollentia, Plautinum eſt, pro potentia.

Parua. leges ex v. l. praua.

Im-

Implorat. manuſ. vel, obtruſos explorat. vel, abſtruſos explorat. prius edi malim.

Qui ſe pulcherrimus. manuſ. & hic, & poſtea: quod huc ſpectantem de mundi æqualitate ſententiam habes apud Eurip. φοινισσ. Act. 11.

Tunc obſeruantior. Pacatus Exaſperat homines imperata correctio; blandiſſimè iubetur exemplo.

Fœmina. Semiramis.

Sent. Tiberio.

Cuneus. eius erat triquetra forma: quare illi forfex opponebatur.

Machina. Baliſta. *Protectáque.* egregiè vet. cod. proiectáque. de cuius vocabuli vi Macrobius lib. VI. teſtimonijs ab eo prolatis, addatur & Quadrigarius; qui annal. primo ſcripſit: Gallus ſua diſciplina ſcuto proiecto cantabundus.

Strauiſſe. meus cod. rapuiſſe.

Promptius itur. Apollinaris: ſic agmina voce Erigis, exemploque leuas, primuſque labores Aggrederis quoſcumque iubes: tum cetera paret Turba libens, ſeruit proprijs quia legibus auctor.

Protere curru. vet. cod. curſu. ſed in meo emendatum, ex collatione fortaſſis vulgati cuiuſpiam, curru.

Cum proſpera. Sollius Sidonius: Magnus Alexander patris quem gloria torſit.

Deſpue. vet. lib. deſpice. *vel ſolue.* Hæc in principio Panegy. ad Maioran. Sollius deſumſit.

Fabius. qui cunctãdo Romanis reſtituit rem. Apud Sidonium ſic legitur: Sylla acio genio Fabius, pietate Metellus. Ego verò ibi, cõiectura ductus, vt mihi videtur, probabili, repono: Sedato ingenio Fabius.

Flexit Serranus. meus cod. Vertit.

Sereni. αἴθριαι. auctor de mundo ad Alexandrum: ἔστι ἡ αἰθρία οὐδὲν ἄλλο πλὴν ἀὴρ ἀνέφελος καὶ ἀνόμιχλος. ἀντίπαλος οὖσα τῇ ὁμίχλῃ.

Submiſit, hic verſus meo manuſ. deeſt; ſed in eo nõ

ita pridē additus videtur. deeſt quoq. Viceti n. & Pariſieſ. ſed in ceteris habetur, & eſt prorſus neceſſariꝰ.

Cum matre. Ino vel Leucothea. Pauſan. ἀ7τικ.

Moritur pellita. non dubito quin; metitur, ſincera lectio ſit: cum ſic habeant vet. lib. & Silius dixerit: agmina metuntur.

Nigrare meatu. cod. meus vet. tranſire.

Infelices tabulæ. auctionales; de quibus D. Ambroſius epiſt. lib. 11.

Auidas. nonnulli vulgati, auidis.

Deſpexit muros. Carmen iſtud in m. ſ. Viceti. & Pariſienſ. deſideratur: ex ſtat autem in Baſil. & cunctis Lugdunenſ. & huic loco non malè conuenit.

Vibranda. vet. lib. & Vicet. vibrata.

Iuſſum. m. ſ. viſum. quod cur non recipiamus?

Dirceáque. non ineptè vet. lib. Dictæaque. hoc eſt, Cretenſia; quæ erant præſtantiſſima. poteſt tamen vulgata etiam lectio defendi.

Exudant ſanguine. vet. lib. & vulgati antiquiores, exundant.

Mauult. m. s. mallet.

Niueas. Trebellius, albatos milites, dixit: quia videlicet caſtrenſia veſtimenta erant candida.

Liniger. Iſidis ſacerdotes non alia quàm linea veſte vtebantur; vnde à Iuuenale & Martiale Linigeri vocantur quare mendosè meus m. ſ. Laniger.

Variósque modos. vet. lib Phariosque, quod placet. eo pacto Statius in Epicedio patris; Pharios dolores.

Cinctu. meus m. ſ. vultu.

Omnia libertas. legendum; omina. Deſcripſerunt multi ſollemnia manumiſſionis: ſed nullus fuſius neque elegantiùs, quàm hic noſter. Idem porrò error Sidonij cod. inuaſit: Qui maxima regni Omina priuatus fugit. malè legebatur; Omnia.

Triſtis conditio. non tam, quia ſerui ſeruitutiſque vocabulum θανεῖν, vt ait Euripedes, ἐμὰρτίθυεσ: quam

quia

quia Vlpianus ſeruitutem mortalitati comparauit, & Gaius ſeruos quadrupedibus tradidit exæquari.

Gothunm. ex vet. lib. Gruthungi, legendum. de quibus in ſecundo lib. in Eutropium.

Concutit. docent vet. lib. contudit, reponendum.

Quinque. hoc loci noſter Herodotum, Ephorum, & Dionyſium ſecutus, Danubio quinque oſtia tribuit: ſed eidem Plinius, Tacitus, Ptolemæus, ſex; & Strabo, Ouidius, Seneca, Statius, Val. Flaccus, Solinus, Amianus, Sidonius ſeptem adſcribunt.

Alpinos genitor. de hoc verſu, quem recentiores vulgati addunt, omittunt cum ſ. antiquiores quid dicam, non ſatis ſcio. In præcedenti, vbi Lugdun. & Baſileenſ. fluctus, manuſc. cum ceteris habent; montes.

Donata toro. m.ſ. deuota.

AD EPITHALAMIVM IN NVPTIIS HONORII AVG. ET MARIAE, NOTAE.

CASTOREM. ab Oppiano Caſtor inter Νῖρεα, Νάρκισσον, Ὑάκινθον, ceteros formoſos recenſetur.

Delos Appollinem, &c. hi Dj vt forma præſtantes à Poëtis commendantur; præſertim Oppiano, 1. κυνηγ. ſunt enim perpetuò adoleſcentes. Callimachus: καὶ καν ἀεὶ καλὸς. κ, ἀεὶ νέος. & id exprimens Tibullus: Solis æterna eſt Baccho Phœboque iuuentas: Nam decet intõſus crinis vtrumque Deum. Sydonius Phœbum Ephæbum vocat. Bacchi ventrem Anacreon, noſter alicubi collum, laudant.

Tunc cum. meus cod. m.ſ. tu cùm.

Syrium. hoc dicam obiter; à Tzetze reprehendi Archilochum, Heſiodum, Aratum, Lycophronem,

Varronem, Heſychium, Sudam, non quidem nominatim, ſed tacitè, quòd Syrium cum canicula confundant.

Patris. Mauortis.

Amazonas. De Amazonibus ab Herodoto in μελπομ. Pauſania in ἀττικ. Clemente ſtroma. δ. Strabone lib. x i. & x i i. Dionyſio, Pindaro, deniq; Plinio, Mela, Iuſtino, Seruio, Oroſio, plura referũtur, quàm hîc explicari queant.

Omne nemus. Male in om. edit. prætet Vicet. hîc duo verſus conſtituuntur: cum vnus ſit Choriambicus tetrameter Sapphicus ſcandendus in hunc modum: omne nemus -υυ- cum fluuijs -υυ- omne canat υυ- profundum -υ- idq; vſque ad: Solitas galea, &c. obſeruãdum eſt: vt poſt tres ſingulos verſus (qui Anacreontici ſunt) vnus huiuſcemodi Choriambicus reponatur.

Quirine. bene v. l. Quirite.

Septem geminus id eſt ſeptem: ſicuti tergemini non ſex aut ſenos, ſed tres aut ternos ſignificant: *fluit vnde.* m. ſ. meus; fluit.

Gener. ducta Serena adoptiua Theodoſij filia.

Socer. data Maria Honorio Aug.

Lacrimas. Catullus totum hoc lacrimarum genus fictum & ſimulatum credit. *Iam pacata.* bellè meus cod. manuſ. impacata.

Alite. columba.

Aſſiduè. m. ſ. aſſiduo Plaut. milite: dum tale facies, quale adhuc, aſſiduo edes. Idem Truculento: Poſtidea ego tota tecum, mea voluptas, vſque ero Aſſiduo. D. i. Imo hercle verò accubuo mauelim.

Caleat. meus m. ſ. careat. vt noua Veneris ſtipendia militantes, remotis veſtibus, nudos, amori litare iubeat. poteſt nihilominus, caleat, defendi; præſertim propter ſequẽtes verſus: & veſtes Tyrio ſanguine fulgidas Alter virgineus nobilitet cruor: ex quibus præterea

terea

terea conſtat in eorum fuiſſe ſententia Claudianum; qui Eugium in muliere ſtatuant: quam membranam (virginal vocant,) quidam docent nonnumquam ſic dentari coartarique vt nullo temone neq; roboraſcente ramo ne dum tetrito aliquo rutabulo, perrumpi poſſit. atque hoc vitio laborantem mulierem ab Vlpiano l. XIV. §. IIV. de Ædil. edict. arbitror indicari. talem quoq; Gracchorum matrem fuiſſe Solinus perhibet. *vulnera prælij*. ex Catullo: Dulcia nocturnæ referens veſtigia rixæ.

Iocis. Feſcenninis.

AD PRÆFATIONEM IN NVPTIAS HONORII ET MARIAE, NOTAE.

SVRGERET. ad hujus imitationem compoſita eſt à C. Sollio præfatio panegyr. Antemij Aug.

Negant. ſuſpecta mihi eſt hæc vocula: quid tamen eius loco reponi debeat, ignoro.

Craton. audacter; Cratem, emenda: de quo Laërt. li. VI. ver. lib. Cratim, mendosè.

Renatus. v. l. renato.

Achillem. Æſchylū ſequi Claudianus maluit, quàm eos qui Apollinem ab his nuptijs remouerunt.

AD LIB. DE NVPTIIS HONORII ET MARIAE NOTAE.

PRIMÓ QVE. m. ſ. meus cum Vicetin. pronoq;

In vultus quos finxit amor. ſic vulgati quidam: alij; in vulnus quod fixit. vet. verò li. in vultus quos pinxit. Virgilius lib. 4 Æneid. Hærent infixi pectore vultus.

Non voluere. m. ſ. meus: non flectere.

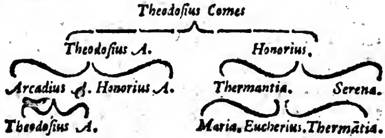
Scyria. Deidamia.

Nectebat pectine. variant vulgati. vet. lib. pectebat pollice.

Leua. proprium eſt quod legitur in mēbranis; lena: quia pictura vltro citroque miſſa animos ad amandum inducit.

Rapio præceps. liber meus; princeps.

Auum. quo commodiùs hæc intelligantur, ſtemma ſubiicam:

Differs. ſic Lugdunenſes: quod eſt ineptum. rectiùs alij o. debes.

Cypræa rupis. diſſentiunt inter ſe vulg. nec vllus verā lectionem aſſequitur, quę eſt in v l. Cypri præruptus.

Fuluo. excuſi quidam cum v.l. Flauo. Maro: Flauo argentum Pariúſue lapis circundatur auro.

Vnde. nam amor & melle & felle fœcundus, γλυκύπικρον quiddam dicitur hominibus infundere.

Ira. nam Terentius:

Amantium, inquit, iræ, amoris redintegratio eſt.

Iuuenta. quidam; iuuentus. vide an ex Liuio & Varrone ſit ſcribendum; iuuentas.

Achates. Hæc ipſa vox reponenda initio Epithalamij Dicti, & Deſiderij apud Sidonium, vbi corruptè legitur, Indus, Calchidicus, Schiticus, Berillus, Acathes.

Panchæáque ſurgunt. m. ſ. & vet. German. turgent.

Balſama ſuco. m. ſ. meus; prorumpunt balſama riuo. & inter lineas; ſucco quod mirandum eſt; cùm in o. eiuſdem ætatis m. ſ. vox ea vnico c. ſcribatur.

Sorores. Iouis ex Eurynome, Oceani gnata, filiæ, Gratiæ: Venus autem ex mari orta fingitur.

Iuuen-

Digitized by Google

Iuuencas. hoc ait, propter Taurum, quem Iupiter, Europes amore incenſus, induit.

Antra. Larmia ſaxa deoſculandi Endymionis ergò.

Remouit. vnus m. ſ. cui Vicetin. adſentiuntur: refouit.

Ceſton. conſule Homerum. ἰλ. Ξ.

Circumtonat. m. ſ. circumſonat.

Ægaas. m. ſ. & cum his Vicetini: Ogygias, hoc eſt, mare Ogygiam alluens; quam incoluit Ἀτλαντος θυγάτηρ δολόεσσα καλυψὼ.

Brachia. v. l. pectora.

Hiſpida tendebat. meus v. l. Aſpera tentabat. idem paullo poſt; vibratura Deam. &: Proſequitur votis late comitatus amantum; quæ cuncta, vno dicam verbo, reiicio.

Cadmeia. Ino, Cadmi filia. Seneca: Nercidumque choris Cadmeia cingitur Ino.

Alternis. vnus v. l. alternas. idem: audito rumore, vbi ceteri; Tritone.

Rapturus. v. l. rupturus.

Clotho. ex Homero, Heſiodo, Virgilio, Val. Flacco, ſcribe; Doto.

Gemma fuit. Idem tradit Plinius lib. XXXII. c. II. & Ouid. IV. Metamorph.

Nudæ Venerem cinxere cateruæ. vnus m. ſ. nuda V. c. caterua, idem, vbi ceteri, voce ſequuntur, habet, feruntur.

Ad mœnia Gallis Condita lanigeris, ouis oſtentantia pellem. Notum eſt Gallis, dum in Inſubria condendæ vrbis fundamenta iacerent; mirificum portentum oblatum, ſuem partim lana, partim ſetis tectum: quamobrem, licet omnes libri etiam m. ſ. in vulgatam illam lectionem conſentirent; tamen ex voce, ouis, litteram, o, tollens ſic lego: ad m. G. condita, lanigeri ſuis o. p. quam coniecturam ſpero, vt ait Attius; Probis probatam potiùs quàm multis fore: quos non

moramur. Ceterùm frequenter ex hac peruerſa litterarum diſpoſitione fediſſimè libros maculari complures annotarunt mihi vnum exemplum ad fidem faciendam adduxiſſe ſuffecerit. magno bonarum litterarum fructu, paſſim M. Fabij Declamationum opus teritur. in eo, Declamatione ſcilicet CCLXX. cuius inſcriptio eſt: *Rapta è duabus geminis*, vulgo ita legitur: Dicerem, Luctus confunderat (ſi liceret) dolor ſuadebat: ignoſceret iſtamet: nunc mihi neceſſarium conſilium præſens iniuria dedit. hæc verborum portenta ſic caſtiganda credo: Si dicerem; Luctus confuderat: liceret. dolor ſuadebat: ignoſceretis tamen nunc mihi, &c. quo modo, quæ ænigmata pluſquam Sphyngea fuerant, ſolis luce clariora redduntur.

Confundant. ex v. l. reponi debere; cõfundat, iudico.

Crinita ſagittis. de his poſtea leges: & gens compoſitis crinem velatá ſagittis.

Mnemoſyne. Hæc, à Ioue; ſerpentis ſpecie occultato, vt tradit Sidonius; ſubacta, nouem Muſas peperit: idque ab Orpheo, Heſiodo, Alcandro, Eumylo, atque Solone proditum eſt, teſte Clemente στρωμ. lib. VI. rationem fictionis in Heſiodicis enarrationibus, tradit Proclus Diadochus.

Te propter. Hi duo verſus in vet. meo l. alio leguntur ordine; vt qui in excuſis præcedit, in eo ſubſequatur.

Sceptris. v. l. regnis.

Vincto. v. l. iuncto præclarè.

Aurora. nam ait Anacreon ῥοδοδάκτυλος μὲν Ἠώς.

Dotabere. v. l. dominabere.

Accenſit. Excuſi quidam cum v. l. accenſus.

Socerum iuxta. m. ſ. Socerum circa. iidem: ritu pluuiæ diſpergere flores, pro p. f. d. r.

Diſſidat. m. ſ. aſſentior, in quibus diſſilit. vulgati non conſtant ſibi.

Sic te. ſequor meum m. ſ. in quo, ſeſe.

Con-

Conſorte. conſideret hanc vocem lector.

Contingit. m. ſ. contingant. ego; contingunt.q. excuſi; en ſorte remota Contingant grauitaſque ſeni, vireſque iuuentæ.

AD PRAEFATIONEM LIB. DE BELLO GILDONICO NOTAE.

PERMISTIS. v.l.& Vicetin.permiſſis.

Gildoni; ſenſit. quidam excuſi; & Gethicam ſenſit: quæ lectio, ſiquidem huic de bello Gildonico libro hæc præfatio ſit præfigenda, prorſus eſt aliena & intruſa aliunde.

AD LIB. DE BELLO GILDONICO NOTAE.

PLENA. v.l. læta.

Laurea. hoc eſt, litteræ laureatæ.

Induxit. egregiè m ſ. & Vicetin. indixit.

Vultu. vnus m.ſ. ; viſu. *Faſcibus.* v.l.legibus.

Oaxem. v.l. Aaxem. hinc ego, Araxem.

Hominéſque. v.l.meus; vrbesque.

Libyam, Nilúmque dedere. Sidonius, quid quæque regio ferat recenſens, ait: fert Indus ebur, Chaldæus amomum, Aſſyrius gẽmas, Ser vellera, tura Sebæus, (*ſcribe Sabæus*) Attis mel, Phœnix palmas, Lacedęmon oliuum, Argos equos, Epiryus (*corruptè pro Epyrus*) equas, pecuaria Gallus, Arma Calibs, frumenta Libes (*legendum exiſtimem: Libys, nam & ea quæ præceſſerunt, & quæ ſequuntur gentium nomina, ſingulari cuncta numero efferuntur*) Campanus Iacchum, Aurum Lydus, Arabs guttam, &c.

Stabat certa ſalus. Lampridius de Commodo: Claſſem Africanam inſtituit, quæ ſubſidio eſſet; ſi fortè Alexandrina frumenta ceſſaſſent.

Digitized by Google

Tot annos. pene XLIV. *emi.* m.ſ. vel ſic,vel;egi.

Hannibal. Plinius lib.XV. nat.hiſt. Caſtra Punica ad tertium lapidem vallata, portæque Collinæ adequitans ipſe Hannibal.

Qui ſceptra. auctor comment.reip.Rom.inſulsè, vt ſolet, ſceptra magiſtratuum interpretatur, cùm non ad magiſtratus, ſed ad inſignia poteſtatis imperatoriæ ſint referenda; quemadmodum Nou. CV. ὡς καὶ ἡ τῆς βασιλείας ὑπατεία διὰ πάντων ἴσως ἀκολουθοῦσα τοῖς σκήπτροις.

Gentes. accuratè admodum gentes, id eſt, Barbaros qui Romano non parebant imperio, à ſubiugatis diſtinxit; ea ratione qua Iuſtinian. barbaricas gentes, in proem. Inſtit. nuncupauit.

Miſerabile. hactenus retinebo ex v.l. mirabile.

Sabinos. rectè v.l. Gabinos. vult enim vicinas vrbes, non gentes, recenſere: Gabij verò tantùm centum à Roma ſtadiis aberant, auctor Strabo, lib. v.

Palatinis mutaſti. latiſſimè hac de re Liuius lib. XXIX. & Herodian. lib. I. μετὰ μύρων βασιλείας.

Prælatóque. Romano, quem Phrygio Almoni prætuliſti.

Aratris. v.l. ariſtis.

Errantéſque ſolo. m.ſ. meus; Errantes ſolio. ſed nihil immuto.

Fouère Getæ. v.l. Vicetin. vet. Germ. & Baſil. fauère.

Obuia detecto. hoc dicere voluit: ſi debellatis hoſtibus, obuiam mihi progreſſus, gratam ſibi meam victoriam fuiſſe ſignificaſſet; minus illi ſuccenſerem. quid ſubaudiatur, nemo non videt. quarè rectiùs v.l. & quidam vulg. deiecto. quanquam non deſint, quibus; defenſo, arrideat.

Numeroſas. multas. hoc etenim Romanis ea vox ſonat. Plinius. Cæcilius numeroſam manũ. Iuſtinian. Imp. numeroſas prouincias; noſter alibi numeroſam cicatricem, & numeroſum equitem dixerunt.

Pro-

Proditi. meus m.ſ. ſeditio. Celſanus, negligentia ne, an data opera, quòd in ſuis membranis non inuenie-bantur, ignoro, hunc & ſubſequenté verſum omiſit.

Romani ſcelerum ſemper. conuerſo v.l. ordine; ſemper ſcelerum.

Noxia. Val. Antias à noſtro, qui Cl. Quadrigarium ſecutus eſt, diſſentit. vide A. Gellium lib III c. XII.

Animus nutauerit. m. ſ. cum vetuſtis edit. animum mutauerit.

Deprecor. m.s. cum Viceti. hæc precor. & vbi ceteri; vt ſileam. Iidem; vt taceam.

Fuſus Honorius. v.l cum Vicetino; fortis. at; fuſus, è margine intruſum eſt.

Firmúmne. ſic excuſi, quod vt gloſſema ſit, vereor idcirco, quia in manuſ. mei contextu continetur; fratrémne, & interlineas, id eſt, firmúmne. de quo Oroſ. lib. vlt. cap. xxx.

Potior. meus lib. melior.

Collo ſonuere. Viceti. collo ſubire. v. collo ſubiere. ego; collum ſubiere.

Hortator. Vet. cod. hortatu: idque Vicetini ſeruarũt.

Vlterius. quamquam ſic etiam m.ſ. ego tamen cum quibuſdã lego; alterius; Valẽtin. videlicet & Gratiani.

Afferet ignauus. lego ſententia flagitante, Auferet. poteſt etiam ſic locus reſtitui; Afferet ignauo, ſublata poſt, leti, nota interrogationis. Sed magis prior emẽdatio placet. Porrò cùm nõ pauca ſint; quibus, vt neceſſariorum mortem, atque adeò noſtrammet feramus leuiter, præſtatur: tum illud vel maximè, ſi fortium virorum manibus interemti fuerint. qua ratione Lauſum Æneas ſolatur, quia Æneæ magni dextera cadat. legerat quippe Maro, hoc ipſo medicamẽto Neoptolemi dolorẽ à Sophocleo Philoctete lenitum; non ab hominibus Achillem interimi potuiſſe, ſed iaculatoris Apollinis ſagitta: quodque εὐγενὴς foret ἐκταμών τε, χώθανών.

Ma-

Macezer. alij; Maſcezer. v. l. vel, Maſceber, vel; Maſcezes. Oroſio dicitur; Maſcezil. Ammiano Marcellino, Maſcizel. Iornandi; Maſcelzer: aliter etiam, Sabellico: alter aliis.

Inhumatáque. foret perfacile, ſi λεπτολογεῖν velim, pręter ea teſtimonia, quæ Dion. Lambinus in comment. Horat. coëgit, infinita ſcriptorum diuerſorum loca adducere, quibus doceretur veteres horribile putaſſe humanum cadauer inhumatum iacere.

Auertitque diem ſceleri. Seneca Thyeſt. hoc eſt quod Deos puduit: hoc egit diē Auerſum in ortus. & act. IV. eiuſdem: O Phœbe patiens fugeris retro licet, Medioque raptum merſeris cælo diem; Serò occidiſti. in his verſibus, raptum emendaui ex Thoſa. m. ſ. cùm, ruptum, in Griphij edit. contineretur.

Flentibus aram. aram miſericordiæ; quam Pauſan. ſcribit in foro Athenienſium fuiſſe conſtitutam. Eumenius rhetor; inde eſt, inquit, quòd Athenienſis humanitas aram Miſericordiæ inſtituit.

Inachides. vide Eurip. ἱκέτιδ.

Adherbal. o. v. l. Claudiani & Salluſtij Atherbal.

Nunc. meus m. ſ. hunc, non hoc loco tantum, ſed duobus etiam ſequentibus. *Pube.* idem meus; plebe.

Feſtinant adeò. Cùm verò non niſi difficulter vexilla mouebātur inſignem aliquam exercitui cladem imminere, ſummi omnium obſeruatores Romani credebant; inducti iis quæ primùm C. Flaminio, pòſt M. Craſſo euenerunt.

Dictáque ab Auguſto legio. nempe Honoriana.

Ius Latium. omnis antiquitatis peritus poëta, ius pro Imperio & poteſtate poſuit: quod Iuriſcos. perquam familiare eſt:

Tot iura. v. l. & vet. Germ. editio; tot rura.

Omnia conueniunt dicto. ſcribe omina.

Fuluúſque Tonantis. vel hinc colligere quis poſſet, verborum ſatis proprium fuiſſe noſtrum, ceterum

hæc

hæc comparatio vel ex Homeri Iliad. μ. vel Ciceronis Mario, vel Virgilij li. xi. deſumta eſt: tribus enim illis locis habetur.

Littera. Y. Pythagoricum.

Aut rumpite. v. l. abrumpite, & in vnius marg. aut rumpite.

Timida qui. v. l. & Viceti. cauta.

Turbida Coris & confuſa. v. l. turgida Coris & concuſſa. *ſimul effugere.* vnus v. l. procul.

Caralis. procliue fuit hoc ex; Caralis, efficere. Strabo, καραγχάλιν vocat; cum quo ſentit Stephanus, ſi modo Stephani eſt liber περὶ πολεῶν, qui eius nomine circumfertur, & non potiùs epitoma τῶν ἐθνικῶν στεφάνου ab Hermolao Grãmatico Conſtantinop. cõcinnata.

Fauentes. videtur finis huius libri intercidiſſe, quo exitus expeditionis cõtinebatur: qui petatur ex Paul. Oroſio li. vii. Paul. Diacono lib. xiii. appendicis, Freculpho Chronicorum lib. v. tomo. ii. Nauclero tom. i. vol. ii. generat. xiv. Maximi momẽti fuiſſe hanc victoriã inde patet, quòd monumenta eius à S. P. Q. R. in foro Romano fuerunt conſtituta: quorum & his temporibus inſcriptiones ſuperſũnt. Gildonis poſſeſſiones fiſco fuiſſe adſcriptas declarant l. xvi. & l. xix. C. Theodoſ. de bon. proſcriptorũ: eorumque adminiſtrationi præpoſitus à Mariano, Comes Gildoniaci patrimonij vocatur. Mariani enim libellum illum Notitiæ Orientis & Occidentis cenſeo: licet alijs alij adſcribant.

AD PRÆFATION. PANEG. IN MANLII THEODORI CONSVLATVM NOTAE.

VT *perhibent.* Pindarus, Euripedes, Strabo, Herodotus, Pauſanias, & Clemens Alexandrinus.

Con-

Contulit. iccirco tet Pindarus γαίας ὀμφαλὸν vocat: & Pauſanias inquit: τὸν δὲ ὑπὸ Δελφῶν καλούμενον ὀμφαλὸν, &c. huc ſpectat illud veteris poëtæ: O ſancte Apollo, qui vmbilicum certum terrarum obſides.

AD PANEG DE MANLII THEODORI CONSVLATV NOTAE.

AMPLISSIMA *ſedes.* quam ſacram à Symmacho in epiſt. vocari quidam autumant.

Manſuis. vnus m.s.& Vet. Germanic. manſuetis: [illegible]dose.

Macedum tellus. fuit igitur Præfectus Prætorio Illyrico: quod totam Græciam complectebatur.

Regia. v. l. ſic, vel; gloria.

Oracula. reſcripta principis. ſic l.x.C. de ſacroſanctis Eccl. cæleſte oraculum, & à Iornande, Geticarum rerum ſcriptore, ſacrum oraculum vſurpatur. nam, cum de Gallia ab Honorio A. regi Gothorum Alarico attributa loquitur, ait: donatione ſacro oraculo confirmata conſentiunt Gothi.

Hinc ſacræ, περιφραστικῶς officium comitis ſacrarum largitionum deſcribit; cuius frequens fit in C.Theodoſ.& C.Iuſtinian. mentio. Caſſiodorus quoque librum inſcripſit, de comitatiua ſacrarũ largitionum. Porrò ſi de hoc comite nõ agit Claudian⁹,de Comite ſacri patrimonij loquatur neceſſe eſt: qui, Caſſiodoro teſte in formulis,patrimoniũ principis curabat, gerebatque curam patrimoniorum ſubleuandorum.

Beſſi. Pacatus in Panegyrico: Parum ille precioſum putabat aurum, quod de montiũ venis aut fluminũ glareis quæſitor Beſſus,ſcrutator Callaicus eruiſſet.

Excitus. m.s. & vulgati nonnulli: exertus.

Dorida. Virgilius etiam,in Gallo,pro mari, huius Nymphę nomen poſuit,quemadmodum hic noſter.

Sum-

Digitized by Google

Sumpſit. m. ſ. meus; ſenſit, ſed in eodem correctum, ſumſit. idq. excuſi nonnulli ſeruant: alij; fudit.

Quod te non. m. s. meus: quod non te.

Interfuit. in vnius v. l. margine: interfluit.

Secreta. ſolus Vicetin. præcepta.

Namque alijs. ne ſingillatim quæque exponam, quod meum non eſt conſilium, opponatur ex contentione locus hic Ciceronis Academ. lib. I V. & Sidon. epithalamio Polemij & Araneolæ.

Academia. hoc imitatus Sidonius, Obuiet & quamuis totis Academia ſectis, inquit. Cicero tamen, eiuſque libertus, Laurea, penultimam produxerunt.

Impleritque choros. hoc eſt cælorum ex motu concentum: de quo Appollinaris: ſolidū princeps quod muſica mundum Temperet, & certis concentum reddat ab aſtris. legitur in m. ſ. impuleritque. hinc Vicetini, quorum eſt editio antiquiſſima, implerentque. quod typographi ceteri mendoſum conſpicientes, impleritque, ediderunt.

Quæ flagra per auras Excutiant rutilos tractus. ſic fuit hactenus ex emendatione inter quorundam m. s. lineas poſita: cùm in contextu habeatur; q. flabra p. a. c. r. fetus, bene meo iudicio.

Plautis. plantis, m. ſ. & vet. German.

Cauſiſque meantem. &c. mendo nulla carent exemplaria. v. l. quis tenebras Solis, cauſſiſque meantem Defectum indicat numeris. Viceti. q. t. Soli c. m. Defectum inducat numerus. Pariſ. q. t Soli c. m. Defectū inducat numerus. ceteri: q. t. ſolis c. m. D. videat n. ſententiam perſpicuam reor, ſi legamus: quis tenebras ſolis, cauſſiſque meantem. Defectum inducat numerus. *Qui*. Themiſtocles.

Praſtare. cod. meus ſcriptus; reparare.

Pertulit. v. l. protulit

Conſertos hoſtes. repono ex v. l. confertos.

Ille vel. v. l. per.

Cir-

Cirnon. ego; Cyrnon, ſcriberem. ἡ δὲ κύρνος ait Strabo, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων καλεῖται κόρσικα. quæ ſub Italiæ prætorio continebatur: quare non ſequor eum m. ſ. qui; Syrnum. præſertim cum has inſulas ſibi vicinas inuicem enumerare coniungereque voluerit. Trifidam τρίδειρον, vt Lycophron; vel τρικόπλευρον, vt Oppianus.

Violatus. o. v.l. & ſcripti, & excuſi; temeratus.

Rabidas. membranæ; rapidas.

Abductóque. hoc loco germanum eſt; addictoque. hoc eſt, damnato adiudicatoque. Plautus: addicet Pater familiam totam tibi.

Lene fluit. teſtatur id lib. 1. Diodorus.

Vtilior. quotannis enim Ægyptum irrigans. ne imbribus ea egeat, aut vlli terrarum fecunditate concedat, efficit. Tibullus: Te propter nullos tellus tua poſtulat imbres, Arida nec pluuio ſupplicat herba Ioui: poſterius hemiſtychium Seneca natural. qu. lib. IV. non nominato auctore, ad verbũ deſumſit. Illud de Nilo memoria dignum ab Aeliano commemoratur; eius aquam non mulieres modò, quod Ariſtoteles prodidit, ſed pecudes etiam fecundas reddere. quare tantę vtilitatis flumen varijs Poëtę epithetis decorarunt: à Dionyſio πολύτεκνος. ab Oppiano πυροφόρος, à Parmenone Byzantio Αἰγύπτιος Ζεὺς dicitur. Latini Poëtæ fecundum, placidum, fertilem, imbriferum nuncuparunt. quinimo Silius ſacrũ nominauit: vel, quia, Æliano teſte, Nilum eumdem, quem Oſyrim credebant: vel, quia Nilum Ægyptij conſecrarunt, Auctore Heliodoro in hiſtor. Æthiop. & Philone περὶ βίου μωϋσέως γ.

Murmure. m. meus; robore. ſed in marg. correctum, ſicut in alijs.

Lapsisque. m. ſ. laſſiſque.

Qui. v. l. quod ſi varietas, vt fit, lectionis mendum tegit, facile inducor vt emendem, quo. eritque ſen-

ten-

Digitized by Google

tentia: fatetur ſe ea dignitate indignum, qua ad altius fortunæ & dignitatis faſtigium euectus eſt.

Illúmque habitum. conſularem togam.

Ætes. v. l. arces.

Cir um. Circenſiū igitur ludorū pompa depingitur.

Timet. v. l. tenet.

Conſument. v. l. conſumant. aptè.

Moderatur. v. l. modulatus.

Vel curribus. mens auctoris poſtulat, vt ex m. ſ. reponatur cum cruribus.

Pegma. erat pegma machina lignea inſtar domus exædificata, paullatim per ſe ſurgens, & multis tabulatis in ſublime creſcens, variiſque ſtatuis referta: ea in ſcenam pueris inſidentibus, aut alio aliquo ludicro ornatu deducebatur. meminere illius complures ſcriptores. Pegmata etiam, Feſto Pompeio auctore, ſunt ornamenta marmorea, aut ærea, in atriis affixa, fortium virorum geſta demonſtrantia: qualia intellexiſſe videtur Iuris conſultus Vlpianus, l. XII. § XIII. D. de inſtruct. vel inſtrum. legato.

Spargentes ardua. non dubito legendum cum v. l. pergentes in ardua.

Lembi. continere me nequeo, quin Fulgentij Planciadis locum emendem: is, de priſco ſermone, ait: Celocem dicunt genus nauiculæ modicum, quod bamplum dicimus. hæc enim eſt libri Plantiniani, à docto Viro reſtituti, ſcriptura: penultimum tamen vocabulum penitus eſt prodigioſum. audacter itaque illi Ariſtarchi pugionem infigo, atque loco illius repono; lembum, quia in m. ſ. vetutiſſimo legitur: C. d. g. nauicellæ velociſſimum, quod lumbum dicimus. Nec eſt quòd quis hanc immutationem abſurdam iudicet: nam tam lembi quàm celoces exigua velociaque, & eam ob rem piraticæ aptiſſima ſunt nauigia: & nouum non eſt huiuſcemodi nomina ab illius ætatis ſcriptoribus confundi.

D AD

Digitized by Google

AD LIB. I. IN EVTROPIVM

NOTAE.

TERRAE *Cæliqúe pudor.* v.l.cæli, terræque.

Quo diras iugulo placabimus aras. ita vulgati membranæ: q. duram i.pacabimus iram. ſuſpicor ſcriptum; quo diuum: idque ab imperito librario in, duram, mutatum; cùm mendoſè, diuam, ſcriptum arbitraretur, ſuperiore parte, u. penè concluſa, ita, vt, a, videretur. aram etiam malo, quàm iram, propter proximè præcedentem verſum.

Sic omnia nobis Hæc regni fortuna tenes? in m.s. dubium; omina, an; omnia: Sed locus, vt ſuſpectus, aſteriſco notatur: fortaſſis legendus hoc pacto: ſin omina noſtro Hæc regno fortuna tenes; quænam, &c.

Quanta vocabula. nomina. Solebant antiqui contexere tabulas accepti & expenſi, articulatim aſcriptis titulis, quos nomina vocabant. quotiens igitur Eutropius in alterius manum veniebat; totiens noui & antiqui domini nomina immutabat.

Debita. v.l. & Vicetin. Dedita.

Viſcera. m.ſ ſic. vel; funera. vtrumque nihil obſtat, quin, diuerſimodè tamen, recipiatur.

Auctorus. quia Eunuchi tanti fiebant olim, vt ab Imperatore l. I. C. de commun. ſeruo manumiſſo, & l. III. C. commun. de legat. & fideicommiſſis, notariis & medicis præferantur; æſtimenturque ſi minores decennio ſint, triginta ſolidis: ſin maiores, ſiquidem nullius artis periti fuerint, quinquaginta, ſin artifices, ſeptuaginta; licet aliorum ſeruorum longè impar pretium taxaretur. Non diſſimulabo in meo m.s. legi; Actorus, quod ipſum fortaſſis ſit recipiendum: cùm agendi vocabulum, teſte Iuriſconſulto in l. XIX. D. de verb. ſignif. generaliſſimum ſit, atque,

agere

Digitized by Google

agere precium, conſtituere ſignificet. vnde auctio quaſi actio, dicta eſt.

Inguen. v.l. ignem.

Ariſteo. alij; Ariſthæo quidam; Aruthæo. nonnulli; Aranthæo. ceteri; Arenthæo. num eſt legendum; Arintheo; cuius lib. XXVII. meminit Ammianus? quod de hoc loco dixi; idem de aliis, quibus huius ſit mentio, dictum volo.

Quæ genuit. ex m.ſ. primus repoſui, quam genuit.

Atque alias. v.l. ante alias. Vicetin. & Baſileenſ. vtq.

Deſecta. m.s. & Vicetin deſerta.

Stipite. v. meus cod. Ceſpite, id eſt ſtipite. vnde gloſſema quod ſit, patet. Vicetin. etiam, ceſpite, agnoſcit.

Vetat. v. cod. negat. & paulo pôſt; miſêre, pro miſere: &; deiecit ſordidus, pro demiſit ſordibus.

Abundanti. in m. s. Habundanti. vt videatur is qui Eutropium, tanquam ex vepreculis extractam nitedulam, ad conſulatum euexit, fuiſſe Fl. Habundantius, anni M. C X I V. cum Theodoſio Imp. coſ.

Honores. reuera ἀπὸ θυρσοκοπίας, vt ait Syneſius, ἐπὶ τὴν ἡγεμονικὴν ἀπήνην ἀλάμενος.

Vates. Traſeas. Ouid. I I I. de arte.

Opifex Tauri. Perillus.

Qui ſe protulit. v. l. quam qui ſibi protulit, quid ſit quam qui ſibi profuit?

Arte. v.l. arte. hoc eſt peritè.

Si Lyciam non aſſentior m.s. meo habenti; Siciliam. Trinacria enim non Orientis imperio, ſed Occidentis ſubiecta fuit. Vicetin. Ciliciam.

Vrget. hoc gloſſema eſt. quia Vicetin. cogit, cum haberetur in v.l. cogat; effecerunt. Vicetin. lectioni ab aliquo adſtitutum fuit, id eſt, vrget: eam vocem deinceps ceteri amplexi ſunt.

Fœmineas. Iul. Paullus l. X I I. D. vbi quis agere vel non debeat, moribus affirmat introductum, ne mu-

lier iudicare poſſit. Vlpianus eas ab omnibus officijs ciuilibus & publicis remouit. l. Fæminæ. D. de reg. iuris. Poſtremò Iuſtinianus eaſdem cuiuſquã negotij arbitras conſtitui vetuit. l. vlt. C. de arbit.

Eunuchi videre forum. Romani etenim eunuchis non permiſerunt, iudicis partes exſequi: imo anno D.C. LXXVI. Mam. Aimilius Lepidus coſ caſtrato cuidã, ſecundum tabulas bonorum poſſeſſionem denegauit; ne obſcena huius viri non viri, præſentia, tribunalia magiſtratuum, ſub ſpecie petendi iuris, pollucrentur. Moſes quoque ſpadoni Eccleſiæ ingreſſu interdixit: tradidit hoc Philo περὶ μέθης, & Clemens ἐν τῷ προτρεπτικῷ.

Ignominia. v. l. ignominiæ. *Arma etiam violare*. nam hæc duo; Eunuchum eſſe, & militare; eſſe prorſus contraria, docet Sidonius lib. I. epiſt. VIII. & Arrius Menander lib. I. de re militari, ſatis indicauit, Eunuchos iure militare nequiuiſſe, dum ait: qui cũ vno teſticulo natus eſt, quiue amiſit, iure militabit ſecundum D. Traiani reſcriptum, l. IV. D. de re militari. ideoque Meſſalina reprehendebatur, quòd Poſſidi Eunucho, poſt triumphum Britannicum, arma inſignia, inter viros fortiſſimos, tanquam victoriæ participi dediſſet. auctor Aur. Victor.

Aggregat. v. l. aggerat. Virgilius: onerat dictis atque aggerat iras.

Pharetra. m. ſ. pharetris.

Syria ſ. ruet ſpolijs, nec. mendoſa ſunt hæc: quare ex m. ſ. corrige; Syriæ ſeruit: ſpolijs non.

Sæuis portentas Pallada campis. v. l. Sæui p. P. campi. ſic autem vulgati quidam.

GENS *nulla probatur Eunuchíque ſceptra ferat*. Plinius lib. XIII. Nat. Hiſt cap. IV. contrarium tradit.

Hanc ſoluit. m ſ. hunc.

Pulchrè. v. l pulcher.

PARTHICA *ferro*. putaui olim germana hæc eſſe

eſſe Claudiani verba: quod Parthos ei ſceleri, cui coërcendo lata fuit lex Scantinia, mirum quantum deditos fuiſſe non ignorarem. verùm vt nunc aliud exiſtimem, fecit Stephanus de vrbibus, qui ſcribit Σπάδα, οὐδ᾽ ἐτέρως κώμη Περσικὴ ἐν ᾗ πρώτη εὐνουχισμὸς γέγονεν. vnde legendum videtur. Perſica ferro. atque hanc emendationem valde iuuat Vicetina editio, in qua ſcribitur; ſeu percita ferro. necnon Petronius Arbiter, his verſibus: Perſarum ritu malè pubeſcentibus annis Surripuere viros, exſectaque viſcera ferro In Venerem fugère, atque vt fuga mobilis æui Circumſcripta mora properantes differat annos. altera autem de Semiramide opinio Ammiani auctoritate aſtruitur.

Vada. m. s. iuga. eritque tunc duplex ἀδύνατον.

Aſſuetum. v. l. aduectum.

Di igit. meus m. ſ. dirigit, mēdosè. diligit, enim flagitat ſententia; quam vt enodem, nec ætas, nec pudor meus patiuntur.

Peperit. m. ſ. meruit. ſic; laboris, vbi vulgati; doloris. & vbi legitur; tranſlapſa: Idem; tranſlata. demum; fronte decorus, pro; forte.

Corpore. in membranis ſic, vel; ordine.

Quæ ſuſcepta. Moguntin. quæ ſuſpecta v. l. quam ſuſpecta. *Rhodani*. v. l. Rhodano.

Silenti. errant itaque Eunuchi, Silentiarij, qui cęterorum ſeruorum murmur cohibebant: de quibus agitur in tit. C. Iuſtin. de ſilentiarijs & decurion. eorum.

Militia Eunuchi numquā progreſſa cubile) quoniā Eunuchis cubilium ſeruādorum cura incumbebat: ait auctor Etymologici, εὐνοῦχοι ἀπὸ τοῦ τὴν εὐνὴν ἔχειν, καὶ ἐπιμελεῖσθαι, καὶ φυλάττειν. Porrò Eunuchos longè aptiores eſſe ad rerum, corporiſque cuſtodias, quàm viros, Xenophon Cyri Παιδείας ζ. ſub finem probat: vbi etiam eleganter eos laudat.

A fronte. vulgati quidam: à ſorte.

Aurora certè eſt. Sic vulgo legitur, nullo ſenſu: in v. verò l. Aurora ſanè quę. virgula tamen, denotans, m, ſupra poſterius a, in; Aurora, poſita, cultro à quopiam nebulone, vt in meo veterrimo codice facilè apparet, eraſa fuit: eam nihilominus vt retineamus, ſententia, & mens poëtæ exigunt: tuncque hoc modo diſpungam: Auroram ſanè; quæ talia ferre Gaudet; & aſſuetas ſceptris muliebribus vrbes Poſſideant.

Geſtant. m. ſ. meus, tollunt.

Faſtus. v. l. faſtos, ait: eiuſdem Eutropij nomen inter ſeruos Arinthei, & inter conſules in faſtis conſularibus legetur?

Plenum. m. ſ. meus; pulchrum. idem; differs.

Obductus. quidam; addictus. v. l. adductus. fortaſſis; eductus.

AD PRÆFATIONEM LIBRI II.

IN EVTROPIVM NOTAE.

Exsilivm. Vereor ne quemadmodum Cæcias nubes, ſic ego, dum hoc loco à celeberrimis quibuſdam viris diſſentio, lites ad me attraham. ſed tanti eſt veritas, eas cunctas vt parui faciam; dummodo errorem inueteratum ſuis animis eximi patiantur. Credunt Eutropium in conſulatu necatum: quod, dicam paucis, eſt ὀυκ χρηστμὸν ἀλλ' ἄχρηστον. Noſter enim Poëta, qui eius tempore vixit, non occiſum, ſed in Cyprum relegatum fuiſſe ſcribit; haut dubiè necis genus non præteriturus ſilentio, ſi viliſſimum hoc mancipium interemtum foret. At inquies à Poëta hiſtoricam veritatem non exigi. rectè quidem: veruntamen credibile non eſt, quemquam quæ

Lippis

lippis & tonſoribus erant notiſſima, fabularum in-uolucris inuoluturum, eaque de quibus à quouis mendacij coargui potuiſſet. Deinde ſtat à Claudiani partibus lex XVII. C. Theodoſ. de pœnis, cuius verba non adſcribam. liber in omnium manibus verſatur; qui volet, illum inſpiciat: inueniet, quæ dixi, dilucidè confirmari. Ne quem verò Socratis lib. VI. Eccleſiaſt. hiſtoriæ locus perturbet, ita ſcribentis: Εὐτρόπιος μὲν οὖν τὴν ὕπατον ἀξίαν ἐγχειρίζοντος, διά τινα πταίσματα ὁ βασιλεὺς τὴν κεφαλὴν ἀποτμηθῆναι ἐκέλευσεν: operæpretium eſt intelligere; ei, qui Socratem contemnat, multum abeſſe quin aſſentiar, cum eo quoque diſceptaturum me, qui Claudiani, & imperatorij edicti auctoritatem eleuandam cenſeat. Igitur credo ſic conciliari poſſe repugnantes, vt prima facie videtur grauium ſcriptorum ſententias: ſi dicamus Socratem per τὴν κεφαλὴν, famæ dignitatiſque ſtatum ſignificare. qua ratione dicunt iuris auctores, capitis eos pati diminutionem, qui libertatem, vel ciuitatem, vel familiam amittunt, toto tit. D. de cap. minut. deportatis verò, cum ciuitatem non retineāt, caput minui certi iuris eſt. §. III. Inſtit. de cap. deminutione. Deinde in dicta lege ſeptimadecima, cùm aiunt imperatores; ad Cyprum inſulam perducatur, in qua tua ſublimitas relegatū eſſe cognoſcat: vocem; relegatum, pro; deportatum, accipio: ſicut Iul. Paullus accepit l. V. § I. D. de cap. minutis. Hāc meā coniecturam præfatæ conſtitut. XVII. initium cōfirmat: quo Eutropij bona fiſco principis addicuntur; quod non fieret profectò, ſi non deportatus foret: quia ſimpliciter relegatorū bona minimè principis ærario vindicari, Marcianus reſpondit l. III. D. de interd. & releg. & deportat.

Confecit. meus m. ſ. perfecit. idem; arce tyrannus.

Spado. licet Eutropio teſtes exſecti fuerint; cùm tamen ſpadonum nomen generale ſit, teſte

Vlpiano, rectè Spadonem nuncupat.

Vates nec m. ſ. vates iam. vates, inquit, cùm nequeat dormire, nulla tibi inſomnia renunciant.

Vecturum. meus m. s. venturum. porrò ad Arionis fabellam alludit: cui ſimilé refert A. Gellius li. VII.

AD LIB. II. IN EVTROPIVM

NOTAE.

QVO *funditus*. & v. ſcripti, & v. impreſſi; quis.

Oceanus. Oceanum poſuit noſter; vel quia mare, vt ait Euripides, κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά: vel quia Seneca dixerat in Hippolyto. Nó ipſe toto magnus Oceano pater Tantum expiarit ſcelus: qui Catullum fuit imitatus; cuius vulgo notiſſimi verſus ſunt in Gellium.

Senis. C. Tiberij Cæſaris.

Ferunt. v. l. refert.

Romuleo. Conſulari trabea.

Genitórque vocatur Princip. Suidas auctor eſt, patricios in principio Ro. Reip. populi patres dictos; poſtea Imperatores vt Senatui adularentur; omnem enim populi poteſtatem dignitatemque in ſe ſuſceperant; patricios quoque ſibi patres elegiſſe. ſed eos tamen patricios, qui maiorum gentium vocabantur. meminit huius rei Iuſtinian. in tit. Inſtit. quibus mod. ius par. poteſtatis ſoluitur.

Claro quod. ex his quattuor carminibus, tot taliaque méda ſuſtuli; vt ſi nihil aliud in hoc poëta præſtitiſſem; aliquod tamen operæ pretium me conſecutum arbitrarer. turpiſſimas tam v. l. quàm excuſorú ſcripturas refutare piget. adferre pudet. Mea quæ mihi vt noua, ſic vera videtur, hæc eſt: nimiæq; leguntur Vel maribus laudes: claro quòd nobilis ortu; Cùm viuant domini? quòd maxima prælia ſolus Impleat;

hoc

hoc patitur miles? quòd tertius vrbis Conditor; hoc Byzan: Conſtantinuſque videbunt?

Fatere mero. à Martiale in Acerram ſumtum. rationem huius graueolentiæ, eamdem, quam in gummis & raponibus; quibus ex ἀδηφαγία os olet; crediderim, iecoris atque pulmonis, ex nimia alimentorum quantitate natam, corruptelam.

Viduámque domum. v.l. eleganter; viduamque. vidua enim domus, ſeu, vt ait Heſychius, χηρῶν οἴκημα, non cuiuis patere debet.

Amphyſa: alij; Amphiſa: alij; *Amphiſſa.* quidam Amphyra. v.l. Anchira. ego; Ancyra. cùm quia infrà de mobili hac expeditione loqués ait; Ancyranique triumphi: tum quia ſic ſcribi debet. epitoma Stephani; ἄγκυρα πόλις Γαλατίας. ἐνδὲ φρυγίας ἀυλὴν ἀναγράφουσι &c. noſter de Galatiæ agit.

Laude. v. mole.

Indúmque. v.l. & Viceti. Nilumque. fortaſſis ſcripſerat negligens librarius poſt Viceti. Nidumque: hinc ceteri; Indumque.

Clatibus. v.l. Stragibus.

Deriſa. m ſ. meus; deluſa.

Largis hæc. v l. laxis. laxus aliquando pro longo ſumitur. Proculus in epiſtolis: putas ne verè me poſſe dicere, arbitratu meo opus effectum non eſſe ante Kal. Iunias; cùm ipſe arbitrio meo aliam diem operi laxiorem dederim. l. CXIII. D. de Verb. obligationibus.

Gothunnis. v.l. Grotundis. Viceti. Gruturnis. Sed ego; Grutungis. hi enim Galliæ populi ſunt, quibus à Valētiniani Imp. ducibus ſuperatis, agri in Aſia aſſignati fuerunt. de his noſter alibi cecinit; legio pridem Romana Grutungi (*ſic enim ibi in v.l. legitur*) Iura quibus victis dedimus; quibus arua domuſque Præbuimus, &c.

Sic erit. v.l. ſcripti & impreſſi; eat. deinde Baſilienſ.

erat. poſtremo Lugdun. erit. *ſubmiſſis.* v.l demiſſis.

Targibilum. tanta eſt in hoc nomine o.c. variatio, vt quid ſtatuam planè fatear me ignorare.

Gothunnus. hoc loco diſertè m.s. meus; Grutungus continet.

Pertentas. lege, Prætentas.

Reddere. v.l. credere. Sic infrà: ſe credidit vndis.

Infernas. v.l. infernis.

Quæ leuat. v.l. cum Vicetin. leuat. dixerat enim; quæ condit.

Piſidéque feroces. Liuius lib. xxxix. ferociæ cauſſas reddit.

Ægyptius. Pſammetichus. Herodot. Εὐτέρπ.

Hic cecidit. innuit à Minerua tibiam in Phrygiam abiectam fuiſſe. de hac fabula Clemens Alexādrinus: ἀπρεπέστατον δ' ἐ μάλιστα τὸ ἀσχημοσύνην κ, τὴν Ἀθηνᾶν φησιν ὁ μῦθος, ἤ τίς ποτε ἦν, περιμηθ. μένην αὐτῆς, τῶν αὐλῶν ἀπορρίψατο ἐπιτρεπὼς διὰ τὸ ἀπρεπὲς τῆς ὄψεως. Propertius lib. II. Hic locus eſt in quo tibia docta ſones: Quæ non iure, vado Meandri iacta nataſti. Turpia cùm faceret Palladis ora tumor. verba aſcripſi, vt hi loci ſibi inuicem aliquid lucis præſtent.

Synada. v.l. ſignada à Stephano edc ctus repono; Sinnada. cuius marmor Straboni, Ptolemæo, & Plinio laudatur. propterea Prudentius, maculoſaq. Sinna dixit. Sidonius: Iungitur hic Sinnas, Numadum lapis additur iſtis, Antiquum mentitur ebur. quæ ſic emenda: i. his f. Numidum, vel Nomadum, i. a. i. a. mentitus e.

Irata. v.l. Commota.

Inque modum veli. de ſtrutiocamelo loquitur, quemadmodum Xenophon, σέλας, ἃ πολὺ γὰρ ἀπέπλα ἀποφεύγουσα, τοῖς μὲν ποσὶ δρόμῳ, ταῖς δὲ πτέρυξιν ἄ... ὥσπερ ἱστίῳ χρωμένη.

Ille ſen. m.s. meus; tamen.

Prima ... ſecibu. Singulas primo militares ordines & digni-

dignitates. Ita ſumitur cinguli vox l. 1 1. C. v 1. dignitat. or. ſeruetur lib. x 1 1.

Dociles. meus c. v. faciles.

Sanè, v. l. facie.

Arctis. m. ſ. meus. altis.

Marmora. Hæc Brodæus in miſcellaneis explicat. m. ſ. continent: vertat quis marmora crine ſoluto.

Anguſtas ignoto. v. l. ignotas anguſto.

Piſce fidali. muſculo.

Echino. quod Echinorum ouis farciat. oua Echinorum in magno precio erant tum propter edulij ſuauitatem, tum quia nauſeanti ſtomacho conducebant, teſte Æliano. vt autem hæc verba de Echinorum ouis exaudiam, facit Ariſtoteles, qui ſola illa apta eſſe cibo tradidit.

Contexit varius. ſic ceteri o. meo m. s. excepto, in quo poſt; contexit, ante; varius, eſt lacuna. latet aliquod vlcus.

Luto. πηλῷ. ideo homines πηλοῦ πλάσματα.

Epimethea. nam ſic dictus eſt ab ἐπὶ καὶ μηθεύσας. quare Pindarus ſerò ſapientem vocauit ὅς οὐ τὰν Επιμηθέος ἄγων ὀψινόου θυγατέρα Πρόφασιν.

Famulo. m. s. meus, famulis.

Atque ita. temere iuniores reiecerunt, Altaque. quod in v. l. habetur.

Eunuchi. v. l. eunuchus: & ſeq. carmine, totas.

Regit. m. s. & Vicetin. gerit.

Cruento. in v. l ſecundo & in mei margine; vel, coruſco. Vicetin. etiam; ſecundo. M. Tullius ad Cæſarem iuniorem lib. 11. prælium valdè ſecundum dixit.

Captiuus. non nolo v. l. captiuis.

Virtus. videntur nonnulla deſiderari.

AD

AD PANEGYR. I. IN I. CONSVL. STILICHONIS NOTAE.

In meo m.ſ hæ Stilichonis laudes, non in panegyres ſed libros diſtinguuntur: & facilè apparet in vno eodemque conſulatu, priores duas fuiſſe decantatas; adeò vt ſubdubité, num vtraque diſtinctio librariorum ſit, non ipſius Claudiani. ſcriptas crediderim in primo, quo Fl. Aurelianum conlegam habuit. Stiliconem Vandalum memorant hiſtoriographi, & antiqui lapides magiſtrum vtriuſque militię extitiſſe; virum manu quidem promptum, omnique laude dignum: niſi vocatis Gothis Eucherio filio regnum comparare conatus, detecta perfidia, foret occiſus: ideoque ab Honorio & Theodoſio prædo publicus appellatur l. XXII. C. Theodoſ. de bonis proſcript. & damnat.

Regia cantus Sopierat. v. l. gaudia cantus Sopeciant. idque Celſani cod. retinuit.

Promptius. v. l protinus. quod vt recipiatur, eo modo interpretor, quo Virgilian. illud à Nonio adductũ è lib. IX. (*malè in Antuerpienſ. Nonio legitur.* VIII) felix ſi protinus illum Æquaſſet nocti ludum. dicitur & protenis: apud eundem locus eſt Afranij vulgò corruptus hoc modo: Afranius epiſt. commiſſa: Tum protenis recta domum digredimur. longè meliùs D. Amandi, Neruiorum monaſterij m. ſcriptus. Afranius epiſt. Commiſſatum protenis, &c. quia ex epiſt. eiuſdem in; gelu, citatur locus: &, commiſſatum, legi debere, nemo dubitabit, pręter illos; qui Platoni σοφιστομαχεῖς καὶ λογομαχεῖς dicuntur.

Partitum. alij; partitu. eadem variatio eſt in v. l. quid ſi legamus; partitè?

Conlecta. m. ſ. ſic vel; conlata. & vnus paulló pòſt, cuius procedere famam.

Mi-

Mitram. Herodotus Venerem à Perſis Mithram vocari ſcribit: cui Strabo repugnat, τιμῶσι δὲ, inquit, de Perſis agens, καὶ ἥλιον, ὃν καλοῦσι μίθραν. Strabonis opinio quinque lapidum inſcriptionibus comprobatur; in quibus, Sol Mithra vocatur: quod ne quis à me confictum putet; ſciri velim lapides exſtare etiamnum; primum quidem Romę, ad D. Luciæ, ſecundum Romæ, ad D. Mariæ trans pontem: tertium Romæ, in ædibus Hieronymi Pichij: quartum in oppido Ticuli, diœc. Vrbeuetanæ: quintum in oppido D. Germani, ad Cathedralem Eccleſiam; quibus Claudianus aſſentitur. Cleãthes philoſophus ſolem πλήκτρον; Branchus verò vates Ἑκάεργον nominat. ille, quia ἐν ταῖς ἀνατολαῖς ἐρείδων τὰς αὐγὰς, οἷα πλήσσων τὸν κόσμον εἰς τὴν ἐναρμόνιον πορείαν τὸ φῶς ἄγει: hic fortè quòd eminus operetur hæc addidi, quoniã à quibuſdam, qui ſolis cognomina conlegere, hæc valdè inluſtria nulla ratione prætermiſſa ſunt.

Eunda. meus m. s. induta.

Cenſet. v l. ſenſit.

Adiunxit. vnus v. l. ſubiunxit:

Proponti. in mei m. ſ. margine; vel Promoti, ſocij Stilichonis interfecti à Rufino, quomodocumque appellatus fuit; de eo ſunt hæc l. in Rufin. Nam tua cum Gethicas ſtrauiſſet dextera turmas, Vlta ducis ſocij lethum.

Proditor. Rufinus.

Ædonas. q, Ædomas alij; Edonias. ſcribe Edonas, nam Græci in prima ſyllaba η, in ſecunda, ω collocant. & Horatius dixit Od. VII. lib. II. Non ego, ſanius bacchabor Edonis. Statius II. Thebaid. vt legitur in Aldino: Dulciùs Ædonias hiemes Arctonque frementem Excidere. lege; Edonas, &; Excipere.

Subductus. meæ membranæ; ſeductus.

Nilibi. cùm in m. s. & Vicetin. & Pariſienſ. nulli, contineatur; non fuit hoc temerè reijciendum.

Hu

Hic crine decoro Armenius. Vicetin. cum crine decoro Armenius. v. l. cuius c. decoris Armeniis. hinc Armenios ἱεροπλοκάμους patet fuiſſe, quemadmodum Ligures, Britanni, Gethæ, Celtiberi, Lycij, Indi & Parthi.

Alumnus. forte Britannus.

Leucates. v. l. Leucate: hinc ego, Leucatæ, ſecutus Virg. 11. Æneid.

Penetraſſent. præcedens; quateret; indicat ex m. ſ. legendum; penetrarent.

Fulmineum. m. s. meus; flumineum.

Sueuis. vnus l. v. Suilas, hinc ego; Salius qui Francorum de gente ſunt.

Marcomanes Sueuiſque. v. l. Marcomenes Sonnoque. lege; Marcomar Sonnoque. de quibus cõſule horum temporum hiſtorias & Gir notiſs.mus. Vicetin. & Cis. Coniectura ductus caſtigo; Nigrisque nouiſſimus. huius enim fluuij aqua, quod mirum videatur, verum tamen ſit; ſic Niliacam refert; vt ab ea diſcerni nequeat: crocodilos quoque nutrit.

Iuba. v. l. Nuba. egregie.

Pœnis. v. l. meus; plenus, forte, Pœnus.

Proſtratus Memnon Achilli. v. l. Memnon proſtratus Achilli. Ouidium, Dictym, Daretem, Pindarum, Calabrum, & Tryphiodorum ſecutus eſt. Heliodorus tamen & Philoſtratus hic lib. VII. ille lib. V. vllo modo occiſum pernegant. quinimo contendunt in Æthiopia, longo poſt tempore mortuum. diſſentiens ab vtriſque lib. II. Diodorus conſtare ait: τὸ δὲ πλεῖυταῖον ὑπὸ Θετταλῶν, ἐνεδρευθέντα καὶ ἀποσφαγῆναι. Martianus Capella, Iuxta, inquit, Ilium ſepulchrum Memnonis iacet. indicans ante Troiam cæſum.

Allatæ. v. l. inlatæ.

Interquet. v. l. iam torquet.

Maſas. v. l. Marax. cenſeo legendum; Mazax. Aucel. de venatione: Quemque coloratus Mazax de-

ſerta per arua Pauit. Lucanus lib. 4. Tremulum cùm torſit miſſile Mazax: num verò apud Ammianum lib. xix. Mazaces, pro, Mazices, legendum ſit, ignoro, quia Ptolemæo *μάζικες*, Stephano *μάζυες*, Herodoto *μάξυες* dicuntur. Sunt enim Mazaces non Aſiatici modò, verum & Africani.

Ruerent. v.l. ruerant.

AD PANEGYR. II. IN I. CONSVL. STILICHONIS NOTAE.

VRBEM. m.ſ. & v. impreſſi; orbem. nec eſt magnum diſcrimen inter has litteras.

Diſcuſſis tenebris. non ſequor; diſcuſſit tenebras, quod meus m.ſ. habet. idem pro; vltrò. quod ceteri continent; vltor.

Cum ſternere. v.l. qui frangere.

Spicula differt. ſoli Vicetini; idefert.

Fulmina. m.ſ. meus; ſpicula. qua voce paullo ſuperiùs vſus fuit. idem; ſpeciem promittere fraudi: hinc coniicio legendum, præmittere.

Allicitur. v.l. Allectum, ordo erit: nec patitur allectum priorem amicum ſibi, nouo veniente, faſtidire.

Et ignarum. v.l. vt. quod auidè arripio.

Contentus, nunquam. v.l. & Vicetin. contemtus. numquam. hoc eſt: Honorius A. licet eius foret ætatis, quæ omnium ludibrio & iniuriis eſt expoſita; cura tamen Stilichonis, nemini vmquam deſpectus, gentibus ſubactis imperauit.

Scapulis. libentiùs legerim ex v. l. capulis. nam veteres manubrium gladij auro circumdare ſolebant. vt indicat Alcæus; ἐλεφαντίναν λαβὰν τῶ ξίφεος χρυσοδέταν ἔχων.

Violare fidem. in pleriſque libris eſt; peccare fide.

Vinxere choros. v.l. iunxere,

Et

Et nuſquam meriti. hoc ſanè non ſatis intelligendo conſequi poſſum. quare mihi quidem paullo magis arridet v.l. lectio; & meritum, non quæ.

Fucata. meus m s. fuſcata idem; Stupris aduigilat.

Æraria laſſant. v.l. laxant. itaque, quod & aliàs ſemper facio, vt cum non inconcinna eſt m.ſ. ſcriptura, eos ſequar, idem mihi nunc vſu venit.

Condonat. de his proſcriptionis tabulis Cicero in Verrem: vt liberis eius bona eriperes, &, cui tibi commodum eſſet, condonares.

Aonios meditantem carmine muros. Typographi ſic reponétes ad vulgatam de Thebarum exſtructione fabulam alluſerunt. ſed in v.l. inuenio, Aonias m. c. Muſas. qua lectione nihil dilucidius, nihil perſpicuum magis.

Quæ ſufficerent. hoc Colinæus primus inuexit, idque illum ſecuti typographi retinuerunt: cùm in antiquioribus excuſis atque membranis; quantis fluerent; contineatur.

Centenas aptant. aptum quidem hoc huic eſt loco; ſed à neſcio quo intruſum: ego; optant, vt videlicet librorum ſcripturam, repræſentem.

Totu: habetur in v. l. tectis: vt ripæ pacis otio vel arboribus conſitæ; vel domibus ædificiiſque variis completæ fuerint.

Cedit. lege ex v. l. credit. quaſi dicat; propter admirationem, vix ſuis ipſemet & oculis fidem habet.

Laceri. membranæ; latè.

Tributis. eſt, &, triumphis, in membranis, cui non adhæreo. Intribuebat porrò Illyricum, vinum, vt hinc paret, & equitatus, vt colligitur ex libello de laude Serenæ.

Annueris. v. l. Annueres, vel, annueret.

Tenens. v. l. ferens. in meo etiam, id eſt: tenens.

Hybernam. malim; Hybernen. nam alibi inquit, glacialis Hiberne.

Pre-

Proſpicerem. v.l. aſpicerem.

Iam fulgurat. v.l. ſubfulgurat.

Ore coruſco. æquius facere videntur, qui cùm v.l. orbe, amplectuntur, & ad orbem Clipei referunt.

Quo gentes captiuis regibus egi. meus codex calamo exaratus; qui g. cap reg. egit.

Pagina de primo veniſſet limite Phœbi. quem proximè commemoraui codex; pag. v. de primo lumine Phœbi. item poſt pauca; ſcribere deſeruit.

Plus eſt. ex illo Ouidiano: Non minor eſt virtus, quàm quærere, parta tueri. Caſus ineſt illic, hic erit artis opus.

Inſolitus. v l. & ſolitus.

Te certum eſt. m. ſ. meus; Poſſe queas. alius; poſce queas: vnde coniecturam duco legi debere; poſco, queas. Vel; Noſco, vt idem ſit ſenſus qui priùs fuerat. quod ſi verum eſt, hinc mẽdi origo fluxit: auctor ſcriptum reliquerat; Noſco: inde alij corruptè; Noſce, deſcripſerunt: hinc factum eſt, poſſe: Typographi poſtremo temerario quodam caſtigationis genere; Te certum eſt, inuexerunt.

Dolores. v l. labores. Similiter in legibus noſtris alicubi, partus labores nuncupantur.

Stilicho. v.l. Sed auus.

Regali. v.l. rectè; legali. ſic Tribunianus legitimum vinculum nominauit.

Dea veſtibus. pro, Dea, v.l. iam. eritque ſententia; humeros quondam idoneos armis, nunc trabeis.

Tendentem. membranæ hunc verſum ad Bellonam referunt, continentes, tendens.

Terga. m. ſ cum vet. Germanic. colla.

Ceres. v.l. ſeges, ſed in meo alia manu emendatum; ceres.

Reducto. v.l. reductam.

Digitized by Google

AD PRÆFATIONEM LIBRI DE BELLO GETICO NOTAE.

Titvlvm. clariſſimatus : vt ex inſcriptione ſtatuæ patet, quæ Claudiano dicata fuit in foro Traiani; quæque nonnullis editionibus præfixa habetur.

AD LIBRVM DE BELLO GETHICO NOTAE.

ÆTAEAM. m.s. Oetam. lege; *Æætham.*

In maius. ſimile illi Liuiano; qua quidem incerta in maius verò ferri ſolent. Latinus; Pacatus: amplificatrix veri vetuſtas Citante quoq Lactāt. lib. I. c. XXI. Salluſtius dixit; vetuſtatem omnia in maius componentem.

Monitu Iouis. Ianus Parrhaſius, mea quidem ſententia non abſurdè repoſuit; Tomari. nam in v.l. mendoſè; Teneri, legitur.

Vrgenti. v.l. ingenti.

Veneranda. nil repugnat, quominus membranis aſſentiamur; quæ; reuerenda.

Iuuentæ robur. ex v.l. fide; repone, iuuentæ ad robur. Homerus ὀδυσσ. λ: vnde hic locus deſumtus eſt, expreſſo magno eorum conatu, ſubiungit: καὶ νύ κεν ἐξετέλεσσαν εἰ ἥβης μέτρον ἵκοντο.

Oti rys. v.l. Otis. ex Homero, Pindaro, Virgilio ſcribe; Otos.

Aſpice Roma tuum iam vertice celſior hoſtem. hunc verſum ei qui incipit; Adſpice quam rarum; & vulgo præcedit; commodius exiſtimo præponendum.

Nuncia. placet ex vet. cod. reponere; conſcia.

Tumidis. v.l. & Vicetin. nimius.

Marij Pauliq;. Si rerum geſtarum, temporumque ſeriem

ſeriem inſpicimus, rectius v.l. Paulli, Marijque: nam Marij triumphus penè LXIII. annis poſterior fuit.

Duces. v.l. viros. præterea vet. Germa. Superare, pro; complere.

Prope ter ſenas. nam anni fuerunt omnino ſexdecim.

Inertes dominos. Gladiator iſte duobus conſularibus exercitibus ſuperatis, eorumque caſtris & impedimentis potitus, C. Caſſium Procos. oppreſſum bello; interfecit. *& luxu.* meus m.ſ. & luſu.

Aliagmona. lege; Haliacmona, de quo Plinius & Strabo.

Procumbere. v.l incumbere.

Sudes. Renatus Veget. lib. I.c.XXII. nemo enim iam diu (*vox*, diu, *Gemblacenſi.m.s. deeſt*) deductis foſſis, præfixiſque ſudibus caſtra deducit. & c.XXIV. Sudes de lignis fortiſſimis, quas milites portare conſueuerant, præferuntur. ita vulgo legitur. melius idem v.l. quæ milites. nam ligna, non ſudes voluit dicere à militibus portari conſueuiſſe.

Carbaſus. libri Sibyllini; quos Romani, quid prodigia portenderent ſciſciaturi, inſpiciebant: vel ſi mauis, lintei libri, quibus facta P.R. côtinebantur, quorum fit mentio à T. Liuio. prius placet. nam arbitror ad illud Lucani ex lib V. reſpexiſſe: Cuſtodes tripodes fatorum.

Horriſonas? meus m. s. æriſonis. lego; Horriſonis crebras.

Solitas. idem m.s. in contex. licitas: ſed alia manu emendatum; ſolitas.

Reſtrinxit ſanguine. magis appoſitè. v.l. reſtinxit.

Urbe conſidet. &c. vnus v.l. aliter; Confidet regnum Rodano, capitiſque, &c. non bene.

Aut noſſe recuſent. quanto melius hic v.l. vt noſſe recuſem. iidem paullo inferius; mentis vincula.

Tremendum Vix aſtate viam. & ſi nulla ſit in omnibus libris diſcrepantia, exiſtimo tamen ſcribendum;

Digitized by Google

cerendam. *& tepidis*. m.s.vet. German. & Vicedn. & trepidis.

Nequeant. Corrigite ſecundum v.l. nequeat.

Voces regunt. ſequentia declarant v.l. rogant, retinendum.

Legio pratenta. ſexta videlicet Britannica, ex euentu, Victricis nomen adepta.

Domant Citos. v.l. Cytos proprium eſt hoc loco, & debet reponi; Catthos: quos Tacitus Cheruſcis proximos ſtatuit. Sidonius, vt vulgo habetur; Chattuſque aplauſtri Alligat Albis aqua. pro quo ſubſtitue: Catthoſq; e paluſtri A. Albis aqua.

Redit color. meus m.s. calor. *femina*. Alceſtis.

Iuuenem. Hippolytum.

Minoum rupto. fabula quam tangit, in hunc modum à Clearcho Solenſi lib. 7. vitarum, Iſacio Tzetze. Palæphato τῆς ἀπίστων ἱστοριῶν, & Higyno c. de Polyido deſcribitur: Minois filium Glaucum, cum in mellis dolium incidiſſet, ſuffocatum: caſu turbatum patrem ſepulturę cadauer mandaſſe; iuncto Polyido nobili augure & medico, iis conditionibus, vt vel eum ab orco reuocaret, vel vnà Plutonis regiam viſeret: mæſto auguri inopinatum auxilium obtigiſſe, accurriſſe videlicet duos ſerpentes: interfectum vnum, elapſum alterum: mox reuerſum eumdem; herba, quam ore ferebat, ſocio vitam reddidiſſe. quo facto vtrumque diſparuiſſe. ea re Polyidum animaduerſa, illa ipſa radice Glaucum patri viuum reſtituiſſe. Icirco dixit Ouidius: *Profuerant Glauci manibus illa prius.*

Tunc cum obſeruatas augur deſcendit in herbas,

Vſus & auxilio eſt anguis ab angue dato. & Manilius lib. 1 1. anguis hic nata per herbas Fata refert, vitamq. ſua radice ferentis. Ameliagoras tamen; quod Ouidius, Higynus, Palæphatus, & noſter, Polyido tribuunt; Æſculapio adſcribit, falſus opinor multitudine

tudine eorum, quibus Epidaurius Deus vitæ auctor exſtitit. nam plurimos illum è mortuis ſuſcitaſſe diuerſi prodiderunt: Apollodorus & Virgilius, Hippolytum, Panyaſis Halicarnaſſeus; is qui à Cleophylo Samio captiuitatem Oechaliæ furatus eſt; Tyndarum; Orphici omnes, Hymenæum Steſichorus, Lycurgum, & Capaneum: Teleſarchus, Orionem: Phylarchus, Phœniſſas: Poliarchus Cyrenæus, Cræſi filias: Pherecydes, Delphis mortuos: Hippys Rhegynus, mulierem lumbricoſam. hæc ex Ælyano, Clemente, Euripedis Scholiaſte, & Luctatio collegi, quod ea diſcendi cupidis non ingrata fore confidebam.

Fortuna famulante. meus m.s. ſtimulante.

Vertere ferri. emendatiores lib. ducere. Idem poſt pauca; edita luco eſt. vbi ceteri; reddita.

Belloque, viaque Inſtruit. v.l. belloque viæque. ego autem; bellique viæque.

Veri ſacra fides. vnus excuſus; ſera, quod cum diu optaſſem alicuius m.s. fide comprobari: id ipſum, dum ſedulo eum, qui penes me eſt, inſpicio, reperi.

Tyrannum. Lugdunenſ. exceptis cuncti c. pudorem.

Tegeam Argóſque. in priori voce erratum eſt vel in pueris virga plectẽdum: quare lege; Tegæamque Argoſque.

Gentis præclarus Alanæ: hæc vna quidem o. l. lectio; quin tamen mendoſa ſit, dubitare nemo debet: quid ſi igitur eius loco ſcribamus; Gentis dux clarus Alanæ?

Hiſdem. Lugdunenſ. & Baſileenſ.; à quibus hic verſus omiſſus eſt, digni ſunt, qui non pereant modò, verum intereant etiam. quid enim eſt bonos ſcriptores non vulnerare, ſed iugulare, ſi hoc non eſt?

Fortéſque. meus m.s. fortique.

AD PRÆFATIONEM PANEG. IN VI. CONSVLATVM HONORII A. NOTAE.

Omnia quæ ſenſu. Attius in Bruto: Rex, quæ in vita vſurpant homines, cogitant, curant, vident, Quæque agunt vigilantes, agitantque; ea ſi cui in ſomno accidunt, Minus mirum eſt. qui pro Ennianis hæc adducunt, memoria lapſi ſunt. Seneca etiam in Octauia inquit: Quæcumque mentis agitat infeſtus vigor; Ea per quietem ſacer, & arcanus refert, veloxque ſenſus.

Artibus aſſuetis. duo m. s. aſſiduis. ſimiliter Lucretius, quem noſter hic ſtuduit exprimere, lib. IV. Nos agere hoc autem & naturam quærere rerum Semper; & inuentam patriis exponere chartis.

Sacra corona. vnus m. ſ. clara. ſed in eodem, eadem manu, emendatum, ſacra. idem in ſequenti carmine; vinctuſque.

Hunc premit. m. s. meus; hunc ſubit. Sidonius hoc carmen repræſentauit: Enceladus patri iacuit, fratrique Tiphoëus. Euboicam hic rupem ſuſtinet, hic Siculam.

Ebur. de geminis ſomni portis, eburnea & cornea; vide Macrobium in ſomnium Scipionis.

Æquatus. quædam membranæ; æquandus. aliæ; Æquatur. hinc vulgati; æquatus.

AD PANEGYR. IN VI. CONSVL. HONORII A. NOTAE.

Auguſta ſibi. v. l. cum Vicetin. ſui.

Viuere fontes. quia m. s. habent; numine fontes: conjicio legendum; numina fonti.

Diademate necdum. v. l. nondum.

In-

Induit. procliue fuit mutare b, in, d. vnde effectum, vt cum in m.s. habeatur, imbuit: hactenus lectum ſit, induit.

Fidéque reductum coniugis. eſt mihi gratum magis; fidæque.

Gloria materna, laudem. lego ex m.ſ. Gloria, materno laudem, &c.

Parentis. v. German. Parentans. quod omnino malum non eſt. ceteri vnanimi conſenſu, parentis: videlicet vt voci; pij, reſpondeat.

Percenſere manum. meus m.s. manus. ſed non placet.

Ticinus & Addua. alij Ticinuſque & Addua. ad hunc locum reſpexit Apollinaris lib. 1. epiſt. V. Viuoſum, inquit, Lambrum, cærulum Adduam, velocem Atheſim, pigrum Mincium, qui Liguſtinis Euganiiſque montibus oriebantur.

Aut mœnia. m.s. meus; nec eodem vtraque lectio recidit.

Labori. v.l. laboris.

Vitur auxiliis. v.l. vertitur. vertitur verò auxiliis; hoc eſt, vertitur ad eam partem, quæ feſſa laborem non ferebat, vt ei auxilio eſſet. tamen facilior vulgata lectio.

Si quas. meus m.s ſi qua.

Diſcedere turmæ. idem ille m.s. decreſcere.

Numina. v.l. nomina. nempe diſcedentium.

Finibus ad Ligurum. ex v.l. primus repoſui, finibus à Ligurum. item & poſt aliquot, fama maiore, pro, meliore.

Exertum. ſic omnes excepto vno v.l. in cuius quidem contextu; excitum, ſed in margine correctum; exertum.

Socius. v.l. ſocius. tunc ſic interpunge; ferat? ſocius ſuſpectior hoſte.

Deſinit eſſe. Hoc Iuſtinianus credidit, dum ſcripſit eos, qui pro Repub, cadunt, in perpetuum per glo-

riam viuere. §. filij autem, inſtit. de excuſat. tutorum vel curat.

Tetendit. non amplector vnius v.l. retundit.

Trans caput auerſus. ex Virgilij Pharmaceutria; fer ci-neres Amarylli foras, riuoque fluenti Transque ca-put iace: ne reſpexeris. Nemeſianus etiam in Eclogis cinereſque auerſa effudit in amnem.

Auerſus. Vicetin. auerſis. m.ſ. meus autem, aduerſis.

Quum cinxere faces. Maximopere mihi placet v.l. lectio, quæ hæc eſt: faſces cinxere.

Stupuit. v.l. tribuit: vt tribunal indicetur confectum ex ceſpitibus, aggeribuſque Mœoticis fuiſſe. quod & hiſtoriæ & menti ſcriptoris tam eſt conſentaneum, quàm quod maximè.

Chaldæa mago ſeu. ain Claudi; eam victoriam magi-cis auxiliis Marcum conſecutum? atqui longè aliud tradit Xiphilinus: Marci videlicet rogatu, fulmina-tricem legioné (conſtabat ea autem militibus Meli-tenis Chriſtum colentibus) à Deo O. M. precibus obtinuiſſe, vt Quadi fulmine perirent, Romani verò largis imbribus reficerentur. imò quo prorſus & tu, & quem ſecutus videris, Cocceius Dio falſi conuin-cimini, ipſa Marci epiſtola ad Senatum ea de re miſ-ſa, hoc ipſum affirmat. adducitur eius exemplar à D. Iuſtino martyre, poſt Apologiam ſecundam.

Ambiret. v.l. & Vicetin. Ambirent.

Vultúque palam confeſſa coruſco. m.ſ. & v. excuſi, vul-tuſque p.c. coruſcos. nec eſt temerè ab hac ſcriptura diſcedendum.

Spacij decernens. id auctoribus ſuis relinquo. legens cum m.ſ. & vet. German. diſcernens.

Auratos. v.l. auratum fulcaret remige fluctum.

Spectatóſque iterum nulli. alludit ad id quod præco prædicabat; Venite ad ludos quos nemo mortalium vidit neque viſurus, &c. ſingulis enim ſæculis cele-brabantur.

Pharſalica. v. l. & Vicetini; Pharſalia.

Illic poſſe regi. m. s. & v. German. illine.

Mox & per Latium. D I boni quanto elegantius v. l. Nox erat, & late.

Medius ſed. &c. maxima eſt omniũ librorum diſſenſio. mihi ſic legendum videtur; mediam ſed clauſerat hoſtis Inter me ſocerumq́ue viam, pontemq́ue tenebat Addua quo, &c.

Impetus exceſſit. ex Homero ἰλ. π.

Non vigilem. v. l. nec.

Amne ſecundo. meus m. s. retruſo. quod cui placebit, ad fontem recurrente interpretabitur.

Omne Palatino quæ. v. l. quod.

Quo tempore ſolus Romanos. moris enim erat, vt Senatores & patricij triumphãti Imperatori obuiam progreſſi, eiuſdem currum præcederent. idque Pacatus & alij Panegyricorũ ſcriptores poſteris teſtatum reliquerũt. hoc loco meus m. s. quod pectore ſolus, &c.

Vt chalybe. Clibanarios deſcribit; ſic à Clibano, hoc eſt, thorace ferreo quo pectus tegitur, nuncupatos. clibani vox reponenda eſt in libello de rebus bellicis, qui Notitiæ Orientis, & Occidentis poſtponitur, eo loco quo Thoracomachus exponitur.

Mercem. Salluſtianum hoc eſt, pro, mercedem.

Solio fultus genitoris eburno. curulem ſellam, quam Liuius, eburneã, Vopiſcus, eboratam nominarunt; eodem modo deſcripſit in Paneg. de 11. conſul. Stilich. ſeu celebres ludos, ſolio ſeu fultus eburno.

Digerit. v. l. dirigit: & in vnius margine; digerit, quod amplexi typographi fuerunt.

Victoria. ſubiungit: Patricij veneranda fouet ſacraria cœtus: quo indicat hanc illam eſſe victoriæ aram, quam V. C. Auianius Symmachus contra D. Ambroſium & Prudentium acriter tutatus eſt.

Artibus. quidam; partibus.

Tunc pectora, sic v. l. tot pectora. *Fronde.* lauro.

Nomine. crediderim hoc loco tollendum prius, n, relinquendumque omine: vt vt aliter o. quos vidi, libri.

AD PRAEFATIONEM PANEG. IN II. CONSVLATVM STILICHONIS, NOTAE.

Aduexit. v.l. adduxit.

Te mihi poſt quinctos. in ſecundo igitur conſulatu ſcripta fuit hæc panegyris. nam prior quinque annis præceſſit.

AD PANEGYR. IN II. CONSVLATVM STILICHONIS, NOTAE.

Dinumerare via. v.l. moræ.

Pro te bellator. membranæ quædam; pugnator.

Pacator. m.s. & v. impreſſi; calcator.

Poſt Numidas. nihil immutaui, licet in meo m. ſ. inuenerim: poſt victos Numidas Mario, poſt claſſica Martis Pompeio. nam, vocem; victos, ex gloſſa irrepſiſſe, & germanam; Eoi, ſua ſede arbitror expuliſſe. idem inferius; Iuppiter altum.

Meruit genere præſtante. v.l. vel ſic, vel; genero meruit patiente.

Feſſis Vicetin. laſſis. quod cùm habeant v.l. cur fuerit reiectum, non equidem video. Lucillius: Leonem ægrotum ac laſſum.

Non ſolam populi vitam. lege ex v.l. nec ſolam, Vicetin. certè: Non ſolam.

Robore freta. ea vox vnius m s. marginem occupauit: è contextu tamen; fulta, expellere nequiuit.

Et ſpectant. v.l expectant.

Faſtos ornare. v.l. & Vicetin. faſces, Idem ſenſus eſt.

Re-

Regendis. m.s gerendis.

Imbuit annos.v.l. figuratè; induit.

Obuia fatis. Vicetin. votis. membranæ vtrumque æqualiter agnoſcunt.

Submitteret. v.l. obſideret. atque hac vſus licentia ſuperius, dixit, Meque minabatur calcato obſidere vallo.

Murúmque feriret. v.l.teneret. idque ὑπερβολικῶς.eo namq. felicitatis progreſſus Hannibal haut vmquam fuit.

Hinc fulmina vibrat Iuppiter, hanc tota Trigonia Gorgone velat: licet nihil hoc loco innouem: habetur tamen in meo m.s. Cum f. v.Iupiter,hanc tota T G.velat.

Gratia fudit membranæ hoc modo,vel;gloria.

Terrore coacta. v.l.ſubacta. & in meo;id eſt,coacta.

Leontodame.v.l Leoncodome.quid ſi legamus; Leontocome? qui verò ſint Leontocomi, Cælius lib. XIII. docet.

Formoſa. v.l. famoſa.

Diuiſa. v.l. diuerſa. & hoc ipſo carmine; currus, pro vt vulgati; curſus.

Maurufia.Vitruuius lib. IIX. Mauruſia, quam noſtri Mauritaniam appellant. Præterea vbi ceteri; donum,m. ſcriptus meus; dono.

Perquirite. tanta apud me membranarum auctoritas eſt, vt ex iis hoc loco; percurrite, cenſeam: quod & in v.impreſſis legitur.

Numinibus. ſic v.l. vel; Vulneribus. Vicetin.muneribus.

Hec terge prompta. alij; Hecarige:alij; Nicharte: quidam; Nichalce. lege, vt ſupra; Erymanthe.

Cirnais.ſic Pariſ. Baſileenſ. & Lugdunenſes: Vicetin. verò & vet.German. Circæis, in m.s.vtrumque reperio.

Non ſauas.v.l.nec.eo modo. nec manifeſtum furtũ dicunt iuris auctores. erat etiam lex antiquiſſima:

SENATORI QVI NEC ADERIT AVT CAVSA AVT CVLPA ESTO: vt Cicero de legibus refert.

Parate. Hæc v.l. vbi in ceteris, polite, continetur; eſt ſcriptura, vt reor, vera.

Montanis plena triumphis. v.l. & Vicetin. plena, duobus genitiuis adiungunt. quemadmodum Varro, Eumenidibus: Plenus vini & Veneris.

Vehitur. v.l. trahitur. quæ vox aptior eſt.

Per aures. m.s. per auras.

Dentibus. Galenus in libris Anatomicis pro axiomate ſtatuit, dentes omnes ex mandibulis oriri: cumque Elephantorum propagines illæ, quæ eborariis, vel, ſi hoc inſolens, fabris eboris materiam ſuppeditant, non ex mandibulis, ſed ipſo cranio ortæ, venis cephalicis nutriantur; miror auctorem noſtrum barris dentes, non cornua attribuiſſe.

Amplexa. v.l. aduexa vel adnixa.

Tyrrhenáque. emendetur ex v.l. terrenaque.

Suis ſed non. exiſtimo legendum; ſuis, ſua non.

Soluúntque. vet. Germanica editio emendatè; ſaliûtque. quod ex hac decuria immerito eiectum poſtliminio redeat.

Lynces. imitatur Papinium, quo loco ſcribit: Lynces, & vda mero lambunt retinacula tigres.

AD LIBRVM. I. DE RAPTV
PROSERPINAE NOTAE.

PRAEFICITVR huic lib. præfatio, in qua vulgo, - - Ioniúmque, & etiam in meo m.s. legitur; Aegeas hiemes, Ionúmque: ſed m s. liber; quem mihi vtendum Victor Giſelinus, ſingulari vir doctrina, conceſſit; Ioniaſque, continebat, quod etiam concinnius videtur.

Pro-

Prodere cantu. v.l. & Vicetin. & Mediolanenſ. & Pariſienſ. promere.

Mens concuſſa. legi; congeſta, præter v.l. tam ſcriptos quàm excuſos, etiam Brodæi miſcellanea iubent.

Culmina lucem. v.l. cum Pariſienſ. & Vicetin. lumina, hoc eſt iubar Phœbææ lampadis.

Cecropidum. vnus lib. manuſ. Ceropium.

Sanctáſque. meus v.l. ſacraſque. Sanctas autem, hoc eſt omni temporum obſeruatione inuiolatas: quo pacto muros ciuitatis ſanctos dicimus.

Carmina criſtas. Victoris liber, cornua.

Latúſque ſimul. Anacreon de Baccho; ὃς ὀρχηστάυνται λύσσα, δι᾽ ὃν θυάζετ᾽ ἀνία. eumdem Maro lætitiæ datorem appellat: iccirco noſter in v.l. & trib. excuſis; lætum, nominat.

Fulſit. hoc mendoſum eſt. nam dicere voluit; Bacchum meraco vino titubantes pedes, Lydis thyrſis confirmaſſe. quæ ſententia erit, ſiue; fulcit, vt Moguntin. & Baſileenſes, ſiue; firmat, vt meus m.s. legamus. Colinæi & Parrhaſij lectio, videlicet; figit, à Victoriano cod confirmatur.

Verticibus. in iuniores libros hæc vox ex gloſſemate, pro; gurgitibus, irrepſit.

Proſerpina curru. hoc ſubſtituerunt, qui; raptu, non intellexerunt: illud tamen in m.s. & quinque vulgatis legitur: eadem voce vſus eſt Cicero: Quis de Ganymedis raptu dubitat, &c.

Infeſto. ſequor v.l & alios, quibus; infauſto, arridet.

Arte. v.l. vel; aucto, vel; acto, vel; alto, vel; arto.

Fletu. vnus m.s. vultu.

Omnia. v.l. omina. vtrumque recipi poteſt.

Fero. meus m.s. ferox.

Quicquid vbique. alter m.s. quicquid in orbe, vtrum gloſſema ſit, aliorum iudicio permitto.

Certiſque ambagibus aui, quamuis non deſint viri docti, qui; cunctiſque, retinuerint: attamen v.l. autoritate,

ritate, & ſententia eflagitante; certiſque, edendum curaui. quia παλιγγενεσίαν reſpexit; in quam Silius mentem intenderat, dum canebat: animæ cælum repetunt, ac mille peractis, Oblitæ Ditem, redeunt in ſæcula luſtris.

Fœdera. ita m.s. & excuſi multi. Parrhaſius, & Celſanus, inſcitè credo; prælia; legerunt. nam nobilem illam Saturniæ hæreditatis ſortitionem intellexiſſe, proximè præcedens carmen indicat.

Minaci. omnes cod. exceptis iis qui Lugduni excuſi fuerunt; niuali, quod cuſtodio

Atria. meus liber; Tartara, quod, niſi Victoris lib. vulgati conſentiret, repræſentarem.

Si nobis noxia vires. v. l. ſit: nobis noxia vires, Cum cælo, fortuna, &c. vtrumque bene.

Intemerata. Victoris lib. inuidioſa. vel; vt ceteri.

Germina. v. l. cornua. ſed iis non ſum addictus, vt non arbitrer poſſe me diſſentire.

Hinc æmula. meus v. l. hanc æmula Iuno, Hanc poſcit Latona nurum: deſpexit vtramque. idem inferius, vbi ceteri; ſitum, habet; locum.

Nunc illam socia varia eſt l. vulgatorum lectio. vnus m. ſ. nunc illam ſociam. alter; hinc illam ſocia. lege; nunc illam ſocia.

Reſpicit Ionias protentis. v. l. reſpuit l. prætentis.

Dedignata. v. l. indignata.

Membra reuinctius. v. l. & antiqua German. editio; terga, edunt.

Pectore ſulfur. cum hæc vulgo recepta lectio ſit, Iano placet legi; gutture ſulfur. In v. l. ſcribitur; vulnere fulmen, eritque tum auxeſis heroici digna carminis maieſtate. Præterea in vno m. s. inter lineas habetur; vel, virus. quod, quanquam cenſeam reiiciendum, admonendum duxi.

Rebelli. in meo cod. reperi; reflexa.

Nimbos. niſi Victoris lib. hanc vocem agnoſceret,

&

Digitized by Google

& immediatè ſequeretur; piceaque grauatum Fœdat nube diem: non dubitarem ex meo m.ſ. legere; nubes. quia Virgilius hos fumiglobos, vehementi actos ſpiritu, atram nubem, alicubi dixit.

Apertis. mens Claudiani hæc fuit: ſiue ſpiritus, ex circumfuſo aëre ortus, in imis Ætnę viſceribus concluſus, primum exitum quærens, quia illum nanciſci nequit, conglobatur. deinde vi nactus tenuem aliquam rimulam, violẽter illac erumpit: quod cum, ſine maxima vi, motuque rapidiſſimo non fiat, confeſtim fumi flammæque ingens copia elicitur. Itaque nihil ambigo, quin hic ex m.s. opertis, legatur.

Offenſo per ſaxa furit rimoſa. v.l. vnus; o.r. f. p. f. alter; o.r ruit p. ſaxa.

Sinuoſa. hoc loco meus m. s. ſic legit, ſ. draconum colla regens, volucri qui peruia. ſatis commode. alter ei, niſi; membra, contineret, aſſentiretur. nubila peruia vocat, quæ Cereri cęteriſque DIs iter præbebant. Quinetiam vet. German.; peruia, agnoſcit: & Celſanus volucri. per peruia quondam ediderat. Seneca præterea in Hippolyto, ſcripſit: Solis & aër peruius ventis erit.

Scindunt. tantam dicit frugum copiam exortam, vt ſtatim ſublato pede veſtigia impreſſa frugibus cooperirentur. patet ex v.l. in quibus; condunt, lego.

Salue. Victor. lib. Salue ô.

Obumbrat. meus m.s. opacat, id eſt, obumbrat: poſterior tamen vox in ceteris omnibus continetur.

Tumidus. in meo m.s. vt in altero correctũ tumidas.

Pronus intendit. v.l. extendit.

Secreta tibi Cytherea. meus lib. Cytherea t. ſecreta: ſic inferius vbi vulgo; terret quæ Mænala: habet; quæ terret Mænala. porrò alludit ad illud ſiue Homeri, ſiue alterius : παγχρύσεα τόξα τιταίνει Πέμπουσα στονόεντα βέλη, τρομέει δὲ κάρηνα ὑψηλῶν ὀρέων.

Iamdudum. v.l. Iampridem.

Inac.

Inaceſſum. vnus v.l. inaccenſum.

In orbem. v.l.iniquum.quod repræſentaui.

Præceps.admonitus à v.l.hic,præpes,repoſui.

Veterē qua lege tumultum. vnus m.s.veteres tumultus.

Cadunt. meus lib.ruunt.

Fundit. vnus m. ſ.fudit. alter;pingit.inde quidam; fingit.

Subter cælantia. eleganter v.l. iamiam cælantia.

Adustus. m. s. inuſtus: & poſt,vbi alij; cum fine, illi; in fine. & pro; telas, habent;telam.

Arces. v.l. auras.

Germanis. rectè ſic. nam Pluto, & Iuppiter eodem patre eâdemque matre nati fuerunt: quales Iuriſconſulti germanos nominant;quibus ἑτεροθαλεῖς opponũtur: qui ſi ὁμογάστριοι ſint,vterini; ſin ὁμοπάτριοι καὶ ἀμφιμήτορες, conſanguinei dicuntur.

Pratiſque. ſic vnus etiam m. s. ſi tamen ad inane illud inferorum alludit, vt alludit, rectiùs plerique; ſpaciiſque.

AD PRÆFATIONEM LIB. II. DE RAPTV NOTAE.

Solatia. m.s. meus; ſolamina.

Lugebant dulces. v.l quærebant.

Argis. v.l.oris.vnde videtur; Argis,eſſe gloſſema.

Sternuntur. v.l frenantur.

Aſtrictis. meus m.ſ. affectis.

Montes. v l. rupes.

Apta. Victoris lib. in contex.apta: ſed ſupra; vel, acta.vt legitur in meo codice:eſtque id ἐμφατικώτερον. Varro, γνῶθι σεαυτόν: nonne videtis vnus vt paruulus amor ardifera lampade arida agat amantes æſtuantes? vbi fortaſſis legendum; arduè agat.

Varia ludunt. malè meus m.s variè.nam tigres partim rubeis, partim violaceis maculis ſunt diſtinctæ,

auctore

auctore Oppian. hinc Seneca, tigres varias: & alius, neſcio qui; maculoſas, nuncupat.

Fero riſerit ore puer. Vnus m. ſcriptus; puer riſerit ore fero.

Non Lee. meus m. s. nec. & paulo inferius; Nec Erymanthei.

Solus Amazonio cinctus. cùm ſic antea malè legeretur, ex m.s. meo; repoſui; ſoluis Amazonios cinctus. hoc eſt, Hippolytæ Amazonum Reginæ baltheum eripuiſti. Interpres id non intelligens plurimum cæcutitur, dum ad loci mutilati explicationem docta collyria conatur adhibere. ſi; vt emendaui, legamus, cuncta facilia erunt. hac de re Dionis Chryſoſtomi verba intellige, dum ait in prima περὶ τύχης oratione: Ἰάσι Ἀμαζόνας ὅτι εἶεν γυναῖκας ἤνεγκεν. & Plauti: meo quidē animo ab Hippolyta ſuccingulum haud Hercules æquè magno vnquam abſtulit periculo & Auſonij: Threiciā ſexto ſpoliauit Amazona baltheò.

Proſtratis rubum. v. l. induit.

Te Maximus Atlas. v. l. te maxima Thetis. inter quæ quantum interſit, nemo non videt.

Firmior Herculea. Sidonius.: Cum Libyca ſe rupe gygas ſubduret (*lege; ſubduceret.*) & cùm Tutior Herculeo ſediſſet machina dorſo.

Sed tu. hinc ſumpſit Sidonius; Hæc quondam Alcides, ſed tu Tirynthius alter.

Ab ore ſonos. vet. vnus lib. ab orbe coros: alter; in orbe choros.

AD LIB. II. DE RAPTV PROSERPINAE, NOTAE.

IVSSERE. Meus m.s in contextu; ſuaſere; ſed alia manu emendatum; iuſſere. alter; voluere.

Præſagæ. v. l. præſagium.

Fati. vnus v. l. vel; facti, vel; furti.

Mouetur. ſiue ſic, ſiue; tenetur, legas; non laboro: dummodo ſcias poſterius in v.l. contineri.

Tanti conſcia furti. m.s. meus; tanti conſcia voti. alter; tanto conſcia voto.

Dite. vnus m.s. duce.

Illis multifidos crini ſinuatur. ita v. l. & pleriquc vulgati, membranę meæ etiam; multimodos. Ianus, Parthaſius & Barnabas Celſanus legerunt; multiplices crinis variatur: licet ille legi in antiquo libro; ſinuatur, admonuerit. *Giro*. vnus m.s. ferro.

Obumbrate. v.l. inumbrat.

Nitere. v.l. ſic, vel; patent.

Gortinea. m.s. vnus; coccinea.

Figuram. v.l. figuras. *Corona*. v.l. caterua.

Crimniſe. hanc vocem Parrhaſius, cum legeretur; Etaſine inuexit. Brodæus Turonenſis alicubi, ſubſtituendum auguratur; Quæ fontes Amaſene tuos. Sed pace tanti viri dixerim, eſt hoc nimis audax commentum. nam licet Amaſenus Siciliæ fluuius ſit: non continuò ſequitur ita Poëtam ſcripſiſſe: præſertim cùm in o.v.l legatur; Criſine. vnde reponendum apparet; Crimiſe, quem, eius inſulæ amnem ignorat nemo, de quo Gemiſtus κὴ τάχος ἧκε ἐς ποταμὸν Κριμίσον. Lycophron & Plutarchus eundem ſic appellãt.

Abnuat. v.l. abneget. *Referens*. v. l. repetens.

Madidantes. v.l. Victoris; madefactas.

Vernus ſequitur calor. Victoris lib. vernus ſequitur rubor. meus; vetis ſequitur calor. ego confuſis ſcripturis; verus ſequitur color.

Volucris pandit Iunonia pennas. v. l. volucer pandit Iunonius alas. magna ſane diuerſitas.

Diſcretis. meus cod. diſiunctis. aliud magis poëticum eſt.

Torrentes. Victoris lib. torpentes.

Florea rura. m. s. meus; florida. porrò totus hic verſus deeſt m.s. Victoris.

Crue

Digitized by Google

Cruoris. v.l. doloris. ſicque legendum contra Politiani ſententiam Parrhaſius oſtendit: cuius rationibus Homeri ſic ſcribentis auctoritas adiũgi poteſt: ῥέε δ' ἄμβροτον αἷμα θεοῖο, Ἰχὼρ οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν. οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον, Τοὔνεκ' ἀναίμονές εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται.

Retuſa. ſi ſic cum vno m.s. erunt hæc ad Phœbum referenda; ſin cum altero; recuſſa, legamus; ad ipſum catamitum.

Textos. ex Victoris libro; Texto, edidi.

Foliis agreſtibus. faciemus non abſurde, ſi membranas ſequamur, quæ, ſpoliis, habent. dixit enim, pratorum ſpoliatur honos.

Quippe. v.l. quin.

Inſolitisque docet. legitur tamen in vet lib. inſuetiſque. ſic etiam poſt aliquot verſus; preſſaque gigas ceruice laborat: vbi vulgati; p. graui.

Receſſit. vnus m.s. recedit. *Placato.* v.l. pacato.

Duráque. v.l. Siculáque.

Fractóque. o. v.l. factóque. quod, quamuis improbet Parrhaſius, retinebo: ſententiæ enim non repugnat: & ea, quam adducit, cauſſa ad hanc ſcripturam exturbandam ſufficiens non eſt.

Calent. vnus v. l. madent. idem vbi ceteri; cornu, tenet; telo.

Pectore. v.l. viſcera. & hoc vim continet maiorem.

Domitor vulgi. Impreſſi quinque; mundi: ſed tres, quibus membranæ conſentiunt; vulgi, egregiè. ita ſupra manes, vulgus iners appellauit.

Teterrime. v.l. deterrime.

Luminis alas. falluntur turpiſſimè qui ſic hunc locum contra v.l. fidem, in quibus, fulminis, continetur, deformant. Val. Flaccus lib. 1 1. horrifici formatis fulminis alis.

Æqualéſque choros. v.l. æqualémque torum.

Fundit. v.l. rumpit.

Mundo. m.ſ. Giſelini; cælo.

Infelix Stygio. vnus m.ſ. ſeruitum: alter; ſeruitium. auget ταπεινώσιν. non, inquit, vxor aut pellex, ſed vile aliquod & quaſi de lapide emtum mancipium futura ducor. Seruitium Salluſtio, Ciceroni, Liuio nota vox eſt.

Deſpicis enſe. ſic quidam excuſi: alij; deſeris: nonnulli; exeris. duo v. l. tot enim nec amplius, ope, hunc Poëtam emendaui; reſpicis.

Elyſióſque magis mirabere campos. ſic hactenus à cunctis l. ctum ſuit: neque ego quicquã immutaui, quia ſubiungit; cultoréſque pios: & videri poſſit, ad illud Maronis reſpexiſſe; Quamuis Elyſios miretur Græcia campos. Verum ne ipſa quidem v. l. lectio inepta eſt; Elyſiumque magis mirabere Solem. dixit enim Virgilius: Largior hic (*apud inferos*) campos, æther, & lumine veſtit Purpureo, Solémque ſuum, ſua ſidera norunt. *Verrunt.* m. ſ. vertunt.

Sit fatum quodcumque velis. vnus m. ſ. Sitque ratum. q. voles: alter, ſit factum q. voles.

Intrantibus. manu exaratus liber; venientibus.

Cinxerunt agmine. Victoris liber; cinxerunt ordine. Sollemnem nubentium morem reſpicit: cuius neo Papinius oblitus fuit, dum in Thebaide nuptias Polynicis & Tydei deſcribit: caſta matres cinxere corona Argolicæ. quare crediderim perperam in meo m. ſ. haberi; conſeruant.

Lecta de plebe. v. l. lecti.

Tantalicis. vnus m. ſ. Tantaleis.

Omnia perpetuo. Guil. Canterus, vir Græcè & Latinè doctus, nouis ſuis lectionibus hîc; omina, legi iuſſit. cuius coniecturam ſexaginta ante annos ſcholiaſtes approbauit: & ea eſt m. ſ. & veterum imp. lectio.

Cum voce. vnus cod. ſcrip. iam.

Proſecte. m. ſ. ſic, vel; portate.

AD

AD LIB. III. DE RAPTV PROSERPINAE, NOTAE.

Tranſgreſſa. vnus m.s. & quidam excuſi; illapſa. cui valde vicina eſt mei m.s. lectio elapſa.

Certo manſurum Prothea vultu. Sidon. Apollinaris hoc ſtuduit imitari; Vatum certiſſime Protheu Certus eras. hoc eſt, tui ſimilis formam non mutabas.

Nec non & ſenibus. idem Sidonius: Inde priores Conſedere Dei: fluuius quoque contigit illo, Sed ſenibus, reſidere loco.

Olympo. vocem; eſt, quæ vulgo ſequitur, ex m.ſ. deleui.

Abduxere. Scioli, qui hinc; adduxere, eiecerunt, grauiter lapſi ſunt: ait mortalia rurſus nouas ſibi curas adduxiſſe: hoc eſt, effeciſſe vt nouis curis diſtineretur.

Fremerent. Sic vnus m.ſ. in quo tamen emendatum fuit; fluerent, quam vocem alter agnoſcit.

Oblimat. Sic in meo correctum, cùm haberetur, obſinat. Victoris cod. oblimat, vel, excæcat.

Dirúmque. vterque m.s. durumque: ſed in meo aliena manu emendatum; dirumque.

Auia. vnus m.ſ. deuia.

Diſcurrere. v.l decurrere. Ceterum hoc ſciendum, me, quotiens numerum librorum non addo, vtrunque m.s. intelligere: vt, cùm, vulgatos dico, de cunctis ſentio.

Quæ genitrix. quidam; nutrix: alij; ductrix: nonnulli; rectrix: ceteri; mater. penultimum & antepenultimum diſplicent.

Scilicet illa. lege; Se licet. quemadmodum I. Elegia Tibulli: ſatis eſt requieſcere lecto Scilicet, legendum eſt, ſi licet. quod, licet de eo alij addubitent, audacter

ego affirmo. Ne quis verò miretur me; natam de vertice, legere: ſciat; natamque, haberi in meo codice: hinc; natam de, efficio. quanquam aliæ membranæ; conceptam, ſeruent.

Stirpe reciſum. v. cod. tam ſcripti quam excuſi; ſtipite cæſam. eodem ſenſu Virgilius; imo quod ſtirpe reciſum Matre caret: vnde fortaſſis recentiorum emendatio, deprauatio dicere volebam, emanauit.

Quærentique nefas. v. l. quæſiuitque.

Ruber. vnus v. c. pudor. idem inferius vbi ceteri; poteſtas, continet; facultas.

Tu mea, v. l. an mea.

Dira parens. meis membranis ſubſcribo: in quibus; dicta parens, legitur. quam emendationem à nemine qui modo muſas norit, improbatum iri confido.

Etiamnum. meus lib. etiam nunc. alter; iam nunc.

Sancta Ceres. v. l. nota.

Excuſſere. diſcrepant v. l. dum in iis, vel; ſoluere, vel; mouere, legitur.

Iniuſſaque manus mirantia. vnus m. s. inuiſæque manus mærentia. alter; inuitæque m. mirantia.

Pinnas. v. l pennas. magna autem inter i, & e. litteras in ſcribẽdo eſt affinitas: adeò vt Quinctilianus, tam pinnas, quàm pennas ſcripſerit. quidam; pœnas. quod, licet interpres ſequatur, mihi non arridet: ſed ex alterius vocis deprauatione natum videtur.

Pateant homini. v. l. fiant.

Euellit. vterque v. l. reuellit.

Interceptas. mendosè meæ membranæ, interreptas.

Caſtúmque. alter m. s. carumque.

Quem lupus. v. l. cui pecus. non multum equidem refert, vtrum recipiatur.

Aſpicit. vnus liber in ouium tergoribus exaratus; conſpicit.

Timoris ambo m. ſ. pudori.

Caſtique. Victoris liber, tacitique, & inter lineas; vel,

vel, cautique quod meus cod. retinet.

Affatu. v.l. afflatu.

Campos Ennenſes. v.l. colles. videlicet Ætnæos.

Liuor permanat. ſic vet. cod. quibus excuſæ aliquot aſtipulantur: alij; luror; quod Ianus non improbat: ego; quia in nullis cod. inuenio, non probo.

Decreſcere. Victoris liber; marceſcere.

Obſedere, meus m.s. obduxere.

Vultu ad. primus hoc loco, ex meo m. s. vltrò repoſui.

Autexit. v.l. aduexit.

Vitrea tardatur imagine forma. Speculis ad rapidiſſimam feram detinendam à venatore diſpoſitis.

Reuerentia. Suprà dixit; reuerentia patris Obſtitit auxilio. quare; ſententia, quæ vox in meo m.s. continebatur, repono.

Demiſſa. v.l. delapſa.

Sit rapta. ita hîc antea legebatur, pertinacem mendam tollente nemine, cum glacie frigidiorem ſententiam non animaduerterent. meus m. s. Quamcumque dediſtis Fortunam, ſi nota, feram. quomodo ſcripſiſſe Claudianum, nihil vereor præſtare.

Iaceat. Victoris liber; lateat.

Inflammatura. vnus m.s. & vnus impreſſus, informatura. *Aduexiſſe*. alter v.l. adduxiſſe.

Zancli ſpoliis. cùm in autographo; Cœi, haberetur; incurius librarius; Caci, ſcripſit, vt etiamnũ in meis membranis legitur: pòſt, cùm qui editionibus præerant nuſquam ſe de ſecundo hoc terrigena Caco legiſſe recordarētur, audacter nimis; Zancli, ſubſtituerunt. Victoris liber; Cathi, mendoſè. Coei; Heſiodorus, Diodorus, Apollonius, Apollodorus meminere, Κοῖον vocantes. Virgilius 1. Georg. tum partu terra nefando Cœumque, Iapetumque creat. Propert. lib. 3. 11, cæloque minantem Coeum.

Lapſum, v.l. vel; laſſam; vel, lapſam.

Incerta. vel infeſta. *Habiles.* ſcripſerat hoc pacto Poëta: hinc Celſanus, habies, effecit: inde Parrhaſius, vt fit dum errorem parit error, & ipſe malè, abiens, elicuit. id alij animaduertentes, habiles, poſuerunt: quod m.s. confirmant.

Apollinei nemoris nutritor. nonnulla huc nonnihil ſpectantia ab And. Alciato, in annotationibus ad x I. librum Codicis, commemorantur.

Auerſa fronte. vnus m. s. aduerſa fronde: alter; aduerſa fronte.

Corniferi. ſic meus m.s. ſic tres Lugdunenſ. vnà cum Pariſienſi & Baſileenſ. ineptiſſimè. Cupreſſus enim propriè, coniferi dicuntur; quòd coni inſtar in faſtidiũ cõuoluantur. Ouidius: coniferæ cipariſſi Nemeſianus: Si modo coniferas inter viburna cupreſſus.

Iuuencos. Victoris liber, iugales. ſed alia manu inter lineas ſcriptum; iuuencos. quam vocem reliqui omnes libri retinuerunt.

Prima greſſus interpretes accipit, à ſummo Ætnæ vertice, vel, vt Hypallage ſit, pro; primos greſſus. inueni tamen in meo codice ſcripto; primò greſſus.

Huc vſque duorum m. s. exemplarium & antiquiſſimi libri Vicetini, anno ∞ C D. LXXXII. excuſi, adiuti auxilio ſumus: quibus cum iam deſtituamur, dabit æquus lector veniam, ſi ad reliqua huius Poëtæ ſcripta paucula s tantum coniecturas noſtras adijciamus.

AD

AD RELIQVA CLAVDIANI OPERA CONIECTVRAE ALIQVOT.

I. LAVDE *virorum Cenſeri contenta fuit.* num hoc eſt propter virorum laudem in precio haberi? ſic ſanè: quæ locutio perelegans, & Iuriſconſultis maxime familiaris eſt. Papinianus priuatorum cautiones legum auctoritate non cenſeri dixit. l. vltima D. de ſuis & legitimis. Vlpianus ſcripſit, aliquo priuilegio maternam originem cenſeri. l 1. D. ad municipalem. idem l. 1. de iuſtitia & iure: Videmus, inquit, etenim cetera quoque animalia iſtius iuris peritia cenſeri. II. *Ceraunia.* an Sidonius de Ceraunijs in Maioriani Panegyrico loquitur? verſus hi ſunt: naues Hiſpania defert, Fluminis (*forte*; fulminis, *ſcribendū*) & lapidem: ſcopulos iaculabile fulgur Fucat, & accēſam ſilicem fecunda maritat Ira Deum: quotiens cælum ſe commouet illic, Plus ibi terra valet. III. *ferróque.* iudico legendum; feroque, vel; fermeque. IIII. *Non illo nitidus numquam.* coniectura ductus; vmquam, repoſui. V. *Hippocrenæum*, &c. cū hic locus mendoſus foret, cenſui emendandum; Hippocrenæo victorem ſiſtete fonti Me dignare: tuam non. &c. VI. *Romana Tonantis progenies.* quid ſi legamus. germana Tonantis progenies? VII. *Quo mollis amas*; malim; quem. VIII. *ignara creaſſet.* ſubſtituo; creaſſe. IX. *Ludis in æthereas.* pro; in, ſcribe; &. X. *celebrata per omnes.* videtur efflagitare ſententia, vt; Serena per omnes, legatur XI. *Hic ſplendor iuuenum.* ſi de ſponſo loquitur, lego; iuuenis. XII. *Citheræa virum*; quæ ſequuntur efficiunt, vt ambigam num auctor potiùs; nurum, ſcripſerit. XIII. *Conditor hic patriæ.* hic verſus iniicit in mentem ſuſpicari, hunc Hadrianum, quemadmodum & Claudianus fuit, Alexādrinum extitiſſe, atq. in eumdem ſcriptum Epigramma, cuius initium eſt, Manlius indulget ſomno, &c. XIIII. *Sed pater eſt*

proléſque ſui. vltimæ vocis loco pono; ſibi. XV. *Stellis cæleſtibus.* radios ſolis intelligit. quare ſcribo; telis cæleſtibus. XVI. *Calcatúrque.* plerique libri; Calcatumque. fortaſſis ſcribendum; Calcantumq. XVII. *En iterum conuulſa feror.* ſic legitur in vet. excuſis: in iunior. tamen libris à ſciolo quopiam verſus perficiendi gratia adiectum eſt; ſuccurre roganti. Ceterum quę vulgò ſubiunguntur pia Chriſtianaque carmina quia Damaſi, non Claudiani ſunt, à me reiiciuntur. XIIX. *Tertia feſtus Hymen.* crediderim emendandum; Thraciæ. XIX. *Et lapis eſt merito, quod fluit, & lapis eſt.* quid hoc ſibi velit, neque ego ſcio, neque quiſquam, opinor, alius ritè intelliget. eſt enim mendoſum. coniicio ſic à Claudiano ſcriptum, Eſtque latex meritò quod fluit, & lapis eſt.

Hæ caſtigationes & maxima diligentia, & ſummo iudicio conſideratiſſimè factæ & collectæ; ſunt ſtudioſis vtiliſſimæ, & dignæ quæ imprimantur.

Ita eſt: Henricus Dunghen, Canonicus Antuerpienſis. S. T. Doct.

INDEX AVCTORVM QVORVM TESTIMONIIS in his Notis vſus fuit auctor, & quorum loca nonnumquam explicat, vel emendat.

GRAECI.

AELIANVS.
Æſchylus.
Alcandrus.
Alcæus.
Ameliagoras.
Anacreon.
Apollodorus.
Apollonius.
Aratus.
Archilochus.
Ariſtoteles.
Athenæus.
Auctor Etymologici.
Auctor lib. de mundo ad Alexandrum.
BRANCHVS.
CALLIMACHVS.
Cleanthes.
Clearchus.
Clemens Alexand.
Cleophylus.
DEMOSTHENES.
Dio Cocceius.
Diodorus.
Dion Chryſoſt.
Dionyſius Afer.
EPHORVS.
Epigrãmatorũ auctores.
Eumylus.
Euripides, & eius ſcholiaſtes.
GALENVS.
Gemiſtus.
HERMOLAVS Conſtantinopol.
Heliodorus.
Herodianus.
Herodotus.
Heſiodus.
Heſychius.
Hippys.
Homerus.
D. IVSTINVS martyr.
LAERTIVS.
Leo Imperator.
Lycophron.
MENANDER.
NICANDER.
Nouellæ Iuſtiniani.
OPPIANVS.
Orpheus.
Orphici.
PALAEPHATVS.
Palma.
Panyaſis.
Parmeno.

Pam-

Digitized by Google

Pauſanias.
Pherecydes.
Philo.
Philoſtratus.
Phylarchus.
Pindarus.
Plato.
Plutarchus.
Poliarchus.
Pollux.
Proclus Diadochus.
Ptolomæus.
Q. Smyrnæus.
SOLON.
Sophocles, & eius ſcholiaſtes.
Stephanus.
Steſichorus.
Strabo.
Sudas.
Syneſius.
TELESARCHVS.
Themiſtius.
Theophraſtus.
Tryphiodorus.
Tzetzes.
XENOPHON.
Xiphilinus.
ZONARAS.

LATINI.

ACRON.
Afranius.
D. Ambroſius.
Ammianus.
Antoninus.
Appuleius.
Arbiter.
Archadius Imp.
Arrius Menander I. C.
Atrius.
Auctor notitiæ Orient. & Occidentis.
D. Auguſtinus.
Aulus Gellius.
Aurel. Victor.
Auſonius.
CAESAR.
Caius I.C.
Capella.
Cato.
Caſſidorus.
Catullus.
Cicero.
Codex Theodoſ. & cod. Iuſtinian.
Q. Curtius.
DARES.
Diaconus.
Dictys.
Drepanius.
EVMENIVS.
Ennius.
FESTVS.
Fulgentius.
D. HIERONYMVS.
Honorius Imp.
Horatius.
Hyginus.

IOA.

IORNANDES.
Iulius Paullus I. C.
Iuſtinus.
Iuſtinian. Imp.
Iuuenalis.
Izidorus.
LACTANTIVS.
Lampridius.
Laurea Tullius.
Liuius.
Lucanus.
Lucilius.
Lucretius.
Euſtatius grammat.
MACROBIVS.
Manilius.
Marcianus I. C.
Martialis.
NEMESIANVS.
Nonius Marcellus.
OROSIVS.
Ouidius.
PACATVS.
Papinianus I. C.
Plinij duo.
Plautus.
Pomponius Mela.
Proculus I. C.
Propertius.
Prudentius.
QVADRIGARIVS.
Quintilianus.
SALLVSTIVS.
Senecæ duo.
Seruius.
Sidonius.
Silius.
Solinus.
Statius.
Symmachus.
TACITVS.
Terentius.
Trebellius.
Tibullus.
VALER. Antias.
Valer. Flaccus.
Varro.
Vegetius.
Victorinus.
Virgilius.
Vitruuius.
Vlpianus I. C.
Vopiſcus.

Citantur præterea marmora antiqua.

NEOTERICI.

ALCIATVS.
Amatus
BARBARVS.
Brodæus.
CAELIVS.
Canterus.
FRECVLPHVS.
IVNIVS.
LAMBINVS.
Lazius.
NAVCLERVS.
PARRASIVS.
Pithœus.
Politianus.
Pontanus.
SABELLICVS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google